Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje $2.00
I Užmarį $3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą priziusti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and [illegible] guages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed,
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 18 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 3 Gegužio (May) 1901 m. Metas IX

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Kubieczių delegatai atkako į Washingtoną perstatyti prezidentui kraszto geismus. Prezidentas ir karės ministeris, kaip mokėjo, teip priėmė "iszliuosuotos" tautos delegatus, vaiszino juos kuo puikiausiai. Mat per meilų priėmimą prezidentas tikisi kubieczių delegatus paversti į savo padėtojus, isz Kubos delegatų padaryti savo agentus. Ar tas pasiseks—sunku įspėti; karės ministeris dabar giriasi, jog jis tiki, kad delegatai, pamatę Amerikos rando meilumą, sugrįžę namon, prikalbės kubieczius priimti Amerikos rando reikalavimus. Nesinori vienok tikėti, kad kubiecziai siųstų teip mažos doros delegatus, kokius jeib meiliu priėmimu galima papirkti. Jie keliavo į Washingtoną ne ant vaiszinimo, bet ant perstatymo prezidentui ir jo ministeriams tautos geismų. Iszvažiuojant delegatams, prezidentas jiems pasakė lyg ant juoko, jog Kuba privalo sutverti randą, o paskui jis galės tartiesi su Amerika apie ekonomiszkus reikalus. Tuom tarpu tik Amerikos randas kaltas, jeigu Kuba savo rando ne turi ir ją valdo amerikoniszkas jeneral-gubernatorius. Kodėl iszpildymą Amerikos rando reikalavimų prezidentas ne palieka tarybom terp ateinanczio Kubos rando ir Amerikos, bet dabar stato reikalavimus, kokių kubiecziai ne gali priimti? Ar atsilankymas kubieczių delegatų ir jų vaiszinimas Washingtone palengvįs Amerikai atsiekimą mierių ir pavertimą Kubos į amerikoniszką kolioniją, apie tai galima abejoti. Jeigu vaiszyti prezidento McKinleyo delegatai bandytų agituoti ant naudos Amerikos, tai jie nužudys įtekmę ir užsitikėjimą gyventojų.

Paėmimas Aguinaldo nors apsilpnino pasikėlimą filipinieczių, bet jo dar neisznaikino. Teisybė, daug mažesnių pasikėlėlių pulkelių pasiduoda, bet yra dar gana didelis skaitlius kariaujanczių, kurie ne nori pasiduoti. Ant tų atsiszaukimas Aguinaldo su prikalbinėjimu pasiduoti be jokių pasargų amerikonams ne turi nė jokios įtekmės. Nenorinti pasiduoti amerikonams, vietoj paimto Aguinaldo, iszrinko virszininku visų pasikėlėlių jenerolą Cailles. Szitą jenerolą pats amerikonai laiko už energiszką ir iszmanantį pasikėlimo palaikytoją. Jis buvo filipinieczių vadovu ir kariavo priesz didesnes amerikonų pajiegas aplinkinėse Manillės. 26 d. balandžio amerikonai užpuolė ant jenerolo Cailles stovyklų ne toli Duget, provincijoj Laguna ir jas paėmė. Amerikonams pateko 14 filipinieczių ir 20 karabinų. Laike to užpuolimo ir pats Cailles buvo su savo kareiviais ant tų sudrutintų stovyklų, bet jo paimti ne pasisekė. Cailles gazdinimais ir bausmėms stengiasi ramiai gyvenanczius ir jau pasidavusius amerikonams filipinieczius priversti pristoti prie maiszto. Nepaklusnius žada suszaudyti, bent teip apie jį raszo amerikonai.

Chinai.

Ambasadoriai Pekine dar vis ne gali galutinai susitaikyti klausyme atlyginimo, kokio pareikalauti nuo Chinų. Amerika paprato statyti savo užmanymus kituose reikaluose, tai stato ji savo užmanymą ir reikaluose atlyginimo. Amerikos laikraszcziai peikia kitas vieszpatystes už per daug didelius reikalavimus, bet už tai jos reikalavimai, prilyginus prie kasztų, yra daug didesni negu kitų vieszpatysczių. Prancuzija arba Vokietija siuntė į Chinus po 20000 kareivių, Amerika neturėjo czia ne 3000 kareivių. Pervežimas kariaunos isz Amerikos į Chinus yra kur kas pigesnis, kadangi isz Amerikos kur kas arcziaus. Nors Vokietija arba Prancuzija ant karės Chinuose turėjo iszleisti 10 kartų daugiau, jos reikalauja vos 2½ sykio daugiaus už Ameriką. Tuom tarpu Amerikos laikraszcziai vadina reikalavimus Europos begėdiszkai dideliais, o reikalavimus savo rando laiko už neiszpasakytai mažus, kadangi, girdi, Amerika nori tik 25 milijonus doliarų. Jeigu ir kitų krasztų randai teipjau sanprotauja kaip amerikoniszkas, tai žinoma, kad sunku susitaikyti.

Maskolija siulo Chinams paskolą ant iszmokėjimo atlyginimo. Kadangi vienok Maskolija pinigų ne turi, tai juos duotų Prancuzija. Kokią vienok naudą isz to galėtų turėti pinigų davėja, jeigu už jos pinigus sustiprėtų Maskolijos įtekmė Chinuose? Be naudos ir Prancuzija ne nori duot pinigų Maskolijai. Ant apkalbėjimo to su Maskolijos randu ir atkako dabar į Peterburgą Prancuzijos užrubežinių reikalų ministeris Delcasse, kurį caras ir jo ministeriai teipjau meiliai priėmė kaip ir prezidentas McKinley Kubos delegatus.

Angliszki laikraszcziai garsina, buk Mandžurijoj pasikėlė gyventojai priesz maskolius, isz miesto Tsitsikar maskoliams reikėjo pasitraukti, kadangi miestą apstojo didelės pasikėlėlių pajiegos. Buvo czia jau keli smarkus musziai, viename net apie 150 maskolių likosi užmusztų arba paszautų. Užgimę czia nauji maisztai suteikia maskoliams naują progą sutraukti daugiaus kariaunos ant Chinų rubežiaus, ko jiems nieks ne gali užginti.

Isztraukusi priesz Chinieczius prancuziszka ir vokiszka kariauna turėjo provincijoj Kuo Lu gana smarkų musį, kuriame isz vokieczių pusės trys oficierai ir 3 kareiviai likosi užmuszti, o 28 paszauti. Nuotrotos chinieczių buvo labai didelės. Prancuzai muszyje ne dalyvavo, kadangi jų užduotė buvo saugoti szonus vokiszkos kariaunos, kad ant jos nuo szonų neužpultų chiniecziai. Paskutiniuose laikuose muszių vokieczių ir prancuzų su chiniecziais buvo daugiaus; didesnė dalis chiniszkos kariaunos tapo iszvyta per dideję sieną į sziaurius. Jeigu musziai, ir tai gana smarkus, dabar atsitinka, tai isztraukus svetimoms kariaunoms, be abejonės Chinuose užgimtų vėl svetimtauczių skerdynės.

Pietinė Afrika.

Nors karė su burais Anglijai iki sziol kasztavo jau daugiaus negu kokia nors kita, iszėmus gal vien karių priesz Napoleoną, bet jos galo dar ne matyt. Garsi Sevastopoliaus karė Anglijai kasztavo mažiau negu dabartinė su burais. Iki sziol ant karės su neturinczioms 200000 vyriszkos lyties baltveidžių gyventojų (skaitant ir vaikus) republikoms Anglija iszleido su virszum 900 milijonų doliarų, taigi beveik tiek, kiek Prancuzija turėjo užmokėti Vokietijai po karei 1871 m., bet vis dar nežinia, kiek reiks pinigų iki užbaigimui karės. Ar Anglija tą karę ilgai iszlaikys? Ar dideli kasztai nenustums ir teip turtingo kraszto į prapultį, tai ateitis parodys.

Tuom tarpu karė burų republikose ir angliszkose Kapo valdybose traukiasi savo keliu. Rods per muszius skaitlius kariaujanczių burų mažinasi: vienus užmusza musziuose, kiti patenka į nelaisvę. Tokioj vienok karėj, kokią dabar veda burai, skaitlius ne tiek sveria; ir isz pats pradžių, kada anglijonai didelėms kruvoms stengėsi įsiveržti į burų republikas, jų į muszius stojo deszimtį sykių daugiau negu burų. Tąsyk ir burai laikėsi didelėms kruvoms. Įsiveržus anglijonams į burų krasztą, toks budas karės vedimo turintiems deszimtį kartų mažiau kariautojų burams pasirodė nenaudingu, todėl jie iszdalino savo pajiegas į mažus pulkelius. Kadangi tokių pulkelių yra labai daug, pilna jų visuose krasztuose, tai iszvaikymas vieno arba ir kelių ne daug sveria, kadangi vienur iszvaikyti, jie susirenka kitur ir vėl alsina anglijonus netikėtais užpuolimais, padarę kuo daugiausiai blėdies, iszbėgioja vėl į sau žinomas gerai pakavones. Rods kaip kada anglijonams pasiseka paimti ir po kelis arba po kelioliką burų į nelaisvę, bet isz tikro į nelaisvę patenka tik menkesnės vertės kariautojai, kurie ne gali pasekti su kitais, už tai pasilieka kuo geriausi kariautojai. Teip kaip dabar kariauja burai, anglijonams reikia ne pergalėti jų kariauną, bet reikia suvaldyti kiekvieną burą. Jeigu jie turi užtektinai amunicijos, gali traukti tokią kaip dabar karę kad ir per czielas metų eiles. Anglija ne gali ją teip ilgai vesti, kadangi ji taptų ekonomiszkai sunaikyta, krasztas ne pakeltų neiszpasakytai didelių kasztų. Nors isz tikro dabar burų padėjimas ne vertas pavydėjimo, bet dar gali turėti viltį, kad anglijonams sziokiu ar tokiu budu reiks isz jų kraszto pasitraukti; gali jie dar turėti viltį apginti liuosybę savo kraszto. Viskas remiasi ant to—kaip ilgai jie gali tęsti dar kovą.

Pereitą sanvaitę Kroonstadt distrikte burai paveržė net du trukiu gabenanczių amuniciją ir maisto produktus angliszkai kariaunai. Paskui jiems pasisekė paimti po smarkiam musziui 25 raitelius kunigaikszczio Valijos regimento. Atėmė jiems arklius, uniformus ir ginklus, o paczius kareivius paleido.

Į Londoną antru kartu atėjo privatiszkos žinios, buk geriausias angliszkas jenerolas French isz tikro su savo kareiviais pateko į burų nelaisvę. Isz tikro apie sztą jenerolą nuo seniai nėra nė jokių žinių, apie jį visai nėra minavojama raportuose lordo Kitchenero, atsiųstuose į Londoną. Jeigu Kitchener pamini nuveiktus darbus kitų daug menkesnės vertės kariaunos oficierų, turėtų paminėti ir apie darbus jenerolo Frencho. Turbut todėl su sztuom jenerolu kas negero atsitiko, jeigu apie jį nė jokių žinių nėra. Angliszka karės ministerija teisinasi, kad teiposgi apie Frenchą nieko nežino.

Prancuzija.

Prancuzijos užrubežinių reikalų ministeris Delcasse jau iszkeliavo atgal isz Maskolijos į Prancuziją. Maskolijoj lygiai caras, kaip ir ministeriai priėmė Delcasse su didelėms iszkilmėms. Ne tas vienok svarbus, su kokioms iszkilmėms jį priėmė caro urėdninkų ruja, bet tas, su kokiu reikalu atvažiavo į Peterburgą Prancuzijos ministeris. To vienok nė viską žinanti laikraszczių reporteriai ne paduoda, taigi ir jie to, turbut, nežino. Bereikalo į svetimus krasztus ministeriai ne važinėja. Ar prancuziszkas ministeris atkako užmanyti Maskolijai paskolą pinigų, ko caro randas visada reikalauja, kadangi užlaikymas daugybės kareivių ir rujų tinginiaujanczių urėdninkų ir didžiausias sumas suėda; ar atkako su kitokiais reikalais—to tuom tarpu dar, apart besitarusių, nieks daugiau nežino.

Maskoliszki laikraszcziai smarkiai pradėjo dabar užpuldinėti ant Vokietijos. Kadangi maskoliszki laikraszcziai gali raszyti tik apie tai, kas patinka randui, tai reiktų manyti, kad terp Vokietijos ir Maskolijos yra koki nors svarbesni nesutikimai. Su tais nesutikimais be abejonės turi kokį nors susiriszimą ir atsilankymas prancuziszko ministerio. Vokiszki laikraszcziai su nusistebėjimu žiuri į neprilankius atsiliepimus net prilankiausių Vokietijai maskoliszkų laikraszczių ir nesupranta priežasczių to neprilankumo. Turbut laike paskutinio atsilankymo Prancuzijoj italiszkos laivynės prancuzai iszgavo pažėdėjimą, kad Italija pasitrauks isz susiriszimo su Vokietija ir per tai paskutinė bus apsilpnyta. Rods su Vokietija laikosi dar vis Austrija, bet karėj tos pagelba mažai sveria, kadangi didesnė dalis Austrijos gyventojų yra prilankesni maskoliams, negu vokiecziams, karėje priesz Maskoliją slaviszki kareiviai gal pasiprieszyti arba su nenoru kariauti, o ką toks nenorintis kareivis gali sverti karėje, ypacz jeigu isz tokių susideda czieli regimentai — tą gali kiekvienas numanyti. Rods vietoj Italijos Vokietija galėtų prie susiriszimo patraukti Angliją, bet tos kariszkos pajiegos ypacz dabar, kol nepasibaigė kova pietinėj Afrikoj, yra menkos, jos ne daug galėtų pagelbėti. Kaip matyt, maskoliai dabar nori dar ir Iszpaniją patraukti prie susiriszimo, idant visas romaniszkas tautas padaryti savo padėtojoms. Kodėl vienok Maskolija ne užtarė už Iszpaniją laike karės? Jos įsikiszimas būtų gal praszalinęs paskutinę karę Iszpanijos su Amerika, kurioje Iszpanija nužudė visas savo valdybas.

Preke pinigų.

Ruskas rublis po 53c
Prusiszkos markės po 24¼c

Prie kiekwieno pinigų siuntimo reikia pridėti 30c. ant paczto kaszt.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Kauno gub.

Byla nugrimzdo; bala žino kur per tai, kad Maskolijoj ir ne visai ramu. Vonsiackis, sugrįžęs isz Peterburgo paskutinį kartą 26 gruodž., tirinėjo stud. Augustiną Janulaitį, kurį po Vaineikio atranda antru pagl nusidėjimus — jis turbut eis ant keletos metų į Maskolijos gilumą. Teip iszpuolė jo byla dėlei laiszkų raszytų apie porą metų atgal jo brolio kunigo, kurs tiesog rėžia, kad Aug. pristatytų "Varpo" ir "Ukininko" po keletą ekz. (Kun. Janulaitis jau turbut iszvažiavęs į Maskolijos gilumą). Ant jo, sako, daug prikalbėjusi p. Jodinskutė, ką tupėjo 2 dieni Liepojuj.

A. Janulaitis tebsėdi Hazenpothe. Prižadėta jam buvo bylą užbaigti apie pusę mėnesio po naujų metų, ale padarė paskutinį tyrinėjimą Vaineikio ir dabar jau žada bylą užbaigt apie Liepos men. Pusprokuroras Freigang, kurs veda bylą, buvo iszdumęs į Peterburgą. Požėla dar tebsėdi. Daktarą Zolnierukyną isz Smolensko iszvežė į Petropavlovską. Daugiau, regis, jau niekas nebsėdi dėl lietuviszkų dalykų. Jonas Ambrazaitis jau liuosas — Sziauliuose — rengiasi į Maskoliją. Sudžia Czepas Motiejus sėdi tėviszkėj; ar sugrįžino jam vietą ar ne — negaliu pasakyt. Vaineikienė su tėvu iszdumė į Liepojų.

Persirėdę žandarai (regis net ir pats Vonsiackis) trankėsi po Klaipėdą.

Gaizdiszkis žandarų kapitonas norėjo daryt kratą pas kun. Mikolą Oginskį, bet Kauno gubernatorius nesutiko; kunigaiksztis buvo iszdumęs į užrubežį ant pusės metų, bet dabar jau sugrįžo.

Varpas.

Isz Vilniaus.

10 d. balandžio, vežantiems į Vilnių ant pardavimo meitelį ir rukytas deszras ir kumpius, ant Polocko vieszkelio užstojo kelią keli pusėtinai apsirėdę vyriszkiai, kurie persistatė už agentus miesto policijos ir sakė, buk mėsą turi jie vežti ant tirinėjimo stacijos, kurji, kaipo ne gera, busianti sudeginta. Vienas isz ukininkų davė prigavėjams 5 rubl. ir tuom nuo jų iszsiliuosavo; kitas gi ukininkas pinigų duoti ne norėjo. Todėl tie neva policijos agentai pasamdė vežėją, į vežimą sukrovė nepasiduodanczio ukininko deszras ir kumpius ir nuvežė neva ant tirinėjimo stacijos, kur ir ukininkui liepė važiuoti. Kada gi jis czia atvažiavo, tai pasirodė, kad jo deszrų nieks ne atvėžė ir miestas ne siuntė tykoti ant kelio nė jokių agentų, kumpius ir deszras nuo ukininko atėmė ne miesto policijos agentai, bet prigavėjai.

Maskoliszka apszvietimo ministerija užtvirtino stipendiją prie Vilniaus realiszkos mokyklos vardo buvusio mokintojaus tos mokyklos Polozowo. Ant stipendijos paskirti nuoszimcziai nuo kapitalo 1067rubl., surinkto ant to mierio paczių minėtos mokyklos mokintinių. Isz stipendijos gali naudotiesi mokintiniai visokių kilmių ir tikėjimų gerai besimokinanti fizikos.

Pereituose metuose draugystė savitarpinės paszelpos Vilniaus prekėjų pagelbininkų užsimanė uždėti skaitinyczią. Su praszymu daleidimo, kaip tai reikalauja Maskolijos tiesos, atsiszaukė į gubernatorių. Tas vienok ne davė daleidimo ir tokių budų prekėjų pagelbininkai ne gali turėti savo skaitinyczios. Teip mat maskolpalaikiai rupinasi apie doriszką ir protiszką pakėlimą Lietuvos žmonių. Visa priežastis nedaleidimo prekėjų pagelbininkams uždėti savo skaitinyczią buvo ta, kad jie į ją norėjo partraukti knigas ir ne maskoliszkoj kalboj, iszleistas užrubėžiuose ir kad draugystėj yra daug daugiaus ne maskolių sanarių.

Porą metų atgal ant maskoliszko garlaivio "Peterburg", plaukinėjanczio terp Vladivostoko ir Odesos paczto urėdninkas Bao, paszlavęs 200000 frankų siuncziamų rando pinigų, stengėsi mieste Colombo pabėgti ir isz tikro pabėgo. Patiko vienok ant ulyczios pabėgelį tarnaujantis ant laivo vilnietis Snisowski, pranešė laivo kapitonui ir tas, su vietinės policijos pagelba, suaresztavo Bao. Už prisidėjimą prie suėmimo neteisingo urėdninko, caras Snisowskiui, dabar gyvenancziam Vilniuje, paskyrė dovaną 1000 rubl. Tai ne labai daug.

Vilniaus miesto roda nuo seniai perkratinėja klausymą parengimo muzejaus prie miesto biurų. Prie muzejaus norėjo parengti biblioteką, kursus pieszimo ir pamokinantiems skaitymams salę. Dabar jau programas susiaurintas, ne kalba jau visai apie biblioteką arba prelekcijų salę, kadangi mat nėra vilties, kad augsztesnės valdžios duotų daleidimą, o be jo miestas juk nieko galinczio pakelti žmonis ne gali rengti.

Kadangi szią žiemą Lietuvoj buvo daug sniego, tai pavasarį buvo gana dideli tvanai. Ypacz tekanti per Vilnių upė Vilnelė umai užtvino ir smarkus vandens tekėjimai gana daug blėdies pridirbo. Iszardė visai pilymus mieste teip, kad net įkaltus polius nuneszė, nuo pylimų ne liko nė ženklo. Pagraužė krantą Bernardinų sodo ir krantą prieszais žydiszką sinagogą.

Vilniuje porą metų atgal tarnaujanti ant geležinkelių sutvėrė Kliubą. Jis vienok greitai pavirto į loszimo namus. Dabar, užstoję nauji Kliubo virszininkai, iszdavė padavadijimą uždraudžiantį kaziruoti Kliubo ruimuose.

23 d. kovo (pagal maskoliszką kalendorių), Vilniuje prasidėjo susivažiavimas girininkų Vilniaus ir Kauno gub.

Isz Vilniaus gubernijos.

Pirmoje pusėje kovo mėnesio Vilniaus gub. buvo isz viso 18 gaisrų. Gaisrai tie užgimė: nuo neatsargumo paczių padegėlių 4, nuo padegimo 2, nuo nežinomų priežasczių 12. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 15000 rubl.

Netikėtų mirczių per tą laiką buvo 7, užmuszystų 3, vaikas užsmaugtas 1. Negyvėlių rado 3.

Vagystų papildyta 15, daiktų pavogta už 1550 rubl.; pinigų 445 rubl. Arklių pavogė: Trakų pav. 3, Lydos 6, Aszmėnų 2, Szventėnų 1, Disnos 1, Vileikos 4; taigi isz viso 17 arklių.

Isz Rieczicos, Minsko gub.

Minsko apskriczio sude, susirinkusiame į Rieczicą, 28 d. kovo perkratinėjo ypatiszką provą. Apskusti buvo szimtininkas Kocura ir deszimtininkai Kocura ir Bliznec už muszimą ukininko Antano Kocuros. Mat 1898m. ukininkai kaimo Kriukų, norėdami sulaukti geresnio uderėjimo savo laukuose, susirinkę, nutarė sėti žieminius javus priesz piet dienoje Panelės Szvencziausios; pradėti sėti javus tam, kurio bus pilnas kiauszinis; kas gi peržengtų tą nusprendimą, tą nutarta nuplakti su rykszteėms. Priesz paskirtą ant sėjimo dieną, szimtininkas surinko nuo visų ukininkų po vieną kiauszinį. Iszvirus ir nulupus kiauszinius, pilnu pasirodė kiauszinis ukininko Deikuno, tam todėl iszpuolė sėti pirmiausiai rugius. Jo kaimynas, Antanas Kocura, tikėdamas, kad per tai Deikunui geriau uderės javai, nusprendė ne paisyti ant kaimo nusprendimo ir pradėjo sėjimą rugių pirm Deikuno. Už tai kaimo ukininkai, susirinkę, nusprendė duot jam 15 rykszczių, ką ir iszpildė: plakė jį szimtininkas ir abudu deszimtininkai. Už tai jie ir pateko po sudu. Minsko apskriczio sudas nusprendė juos visus ant praszalinimo nuo tarnystos valszczioje; kitokios bausmės ne uždėjo.

Isz Pinsko, Minsko gub.

Neseniai czia buvo szitoks atsitikimas. Pas vieną akuszerę atkako naktyj du vyriszkiai su uždengtais veidais ir papraszė važiuoti pas gimdanczią moteriszkę. Kaip tik akuszerė sėdo į vežimą, važiuojanti draugė vyriszkiai apreiškė, kad turi jai užriszti akis, ką ir iszpildė; akuszerė isz baimės ne dryso szaukti pagelbos. Paskui važiojo ją porą valandų ir ant galo sustojo ir nuvedė į kokius namus. Kada jai nuėmė raiszį nuo akių, tai kambaryj, į kokį ją įvedė, ant lovos gulėjo labai jauna moteriszkė, o prie lovos stovėjo su uždengtais veidais du vyriszkiai; gimdanti teiposgi turėjo liczyną ant veido; kambarys buvo puikiai papuosztas, isz ko matyt, kad gyvenanti czia buvo turtingi. Pagimdytą vaiką anie vyriszkiai tuojaus pamė ir iszvežė, nežinia kur. Akuszerei už jos darbą ir baimę gerai užmokėjo ir užriszę akis, pargabeno atgal į jos namus. Nors mieste beveik viens kitą pažįsta, bet akuszerė ne žino, kur ją buvo nuvųžę, tiek žino, kad ji buvo ne mieste.

Isz Radoszkowicų, Vilniaus gub.

Pabaigoj kovo mėnesio szitose aplinkinėse siautė smarki sniego dargana, paskui vienok, užstojusios sziltos dienos, sniegą sutarpino. Kaip beveik kiekvieną pavasarį, teip ir szįmet smarkiai pradėjo siausti sziltinės ir tymai, nuo kurių diktai žmonių mirszta. Garniai parlėkė 1 d. balandžio, taigi vėliau negu kitais metais.

Kaime Surentuose, neteli Radoszkovicų, pasimirė staiga ukininkas Czerepavyczius. Palaidojo jį ant katalikiszkų kapinių be jokio tirinėjimo. Dabar Vileikos policija gavo skundą, buk Czerepavyczia likosi nunuodintas. Kunas likosi atkastas ir daktaras žarnose ir pilve rado isztikro nuodus. Nužiuri velionio paczią ir ji likosi jau suaresztuota.

Isz Kemmerno, Latvijoj.

Kemmerne yra gydanczio vandens szaltiniai, vieta ta yra 40 viorstų nuo Rygos. Porą metų atgal parengė czia maudynes, į kurias vasaros laike suvažiuoja daug sveikų ir serganczių, ypacz suvažiuoja czia daug turtingų Lietuvos gyventojų. Isz pradžių per metus atsilankydavo czia daugiausiai 1500 žmonių, dabar gi skaitlius pereina 3000, o tame skaitliuje ⅔ atkanka isz Lietuvos. Maudynės pasekmingai gydo reumatizmą ir kitokias ligas. Apart gydanczio vandens szaltinių yra czia teiposgi gydanczio durpinio purvo, tokio kaip Austrijoj, plotai. Rengia czia dabar atsakanczias įtaisas ant gydymo ligonių ir su purvu. Be abejonės skaitlius sveczių szį metą bus dar didesnis negu kitais metais.

Isz Peterburgo.

7 d. balandžio, pagal maskoliszką kalendorių, Peterburgo Lietuviszka Savitarpinės Paszelpos Draugystė parengė Literatiszkai dramatiszką vakarą Kononovo salėj. Atlosztos buvo komedijos: Aukso Veiszis ir Dėdė atvažiavo, verstos isz lenkiszkos kalbos. Apart to buvo pamokinanti skaitymai ir lietuviszkos dainos. Sziuom kartu afiszai buvo maskoliszki, vien vardą komedijų daleido atspausti lietuviszkai lotyniszkoms literoms.

Naujas geležinkelis.

Maskoliszka kelių ministerija davė jau daleidimą ant pradėjimo darbų prie dirbimo naujos geležinkelio linijos Lietuvoj. Nauja linija bėgs nuo Vitebsko į Žlobiną, perkirs dalį Vitebsko ir Minsko gub. Kelias tas jau seniau paženklintas inžinierių, dabar prasidės tik darbai. Linija ta į du metu bus pabaigta.

Isz Rygos.

Netoli Rygos, įtaisose pervalymo kerosino Oelricho užgimė baisus gaisras, kuris ne tik isznaikino minėtas įtaisas, bet iszsiplatino ant aplinkinių kaimų. Degantis kerosinas platino ugnį su neiszpasakytu greitumu. Iszdėgė 9 kaimai.

Isz Grodno.

Nuo 10 d. balandžio užstojo Grodno gubernijoj tikras pavasaris. Dienos sziltos, sziluma su visu sutarpino sniegą nuo laukų ir ledus nuo stovinczių vandėnų. Kada nekada puola sziltas lytus. Želmėns ant dirvų pradeda žėlti. Žieminiai javai iszrodo pusėtinai, iszszalusių vietų ant dirvų matyt mažai.

Nuo ko paeina miegas ir sapnas?

Kodėl žmogus miega? Kiekvienas atsakys, jog todėl, kad reikalauja atilsio, kadangi ne tik žmogus, bet nieks ne gali be perstojimo darbuotiesi visą amžį, juk net garinėms maszinoms kada nekada duoda pasilsėti. Tas viskas teisybė, bet toks atsakymas ne iszaiszkįs mums priežasczių, kurios gimdo miegą.

Prancuziszkas mokslinczius Gouyet viename atsitikime letargiszko miego užtiko tulas permainas, anormaliszkumus trecziame galvos smegenų griežinyj ir nusprendė nuomonę, jog tos permainos smėgenyse ir yra tikroms priežastims miego. Pereituose metuose Paryžiaus ligonbutyj Salpetriere pasimirė 18 metų mergina, iszbuvusi 7 mėnesius letargiszkame miege. Atidarius galvą, pasirodė ant smegenų toki jau anormaliszkumai, permainos tose smegenų dalyse, kuriose pirma užtėmyjo permainas Dras Gouyet. Ant galutino iszriszimo klausymo ar isz tikro tos smegenų permainos gimdo miegą, darė ant žvėrių visokius experimentus, bandavones Dras Raphael Dubois. Isz savo bandavonių szitas mokslinczius persitikrino, kad galvos smegenyse yra vieta arba centras, nuo kurio paeina miegas Jeigu kraujuose susirenka daug gazo anglerugszties, tas smegenų centras tampa apsvaigintas ir tąsyk lygiai kiti gyvunai, kaip ir žmonės užmiega. Miegant, anglerugsztis renkasi ir toliaus ir per tai ir užmigęs vis labiaus ir labiaus, sunkiaus įmiega. Ant galo gazo to prisirenka daugiaus negu reikia ir jis suerzina tą smegenų dalį; tąsyk žmogus pabunda. Taigi pasirodo, jog miegas paeina nuo smegenų, o smegenys, su drigsnių pagelba, valdo kitas kuno dalis. Miegant vienok pilvas sunaudoja paimtą pirma valgį, nė kvėpavimas, nė kraujo tekėjimas ne pasiliauja, bet tas atsibuvą palengviau, todėl miegant, kuno sziluma pasimažina. Kad miegas paeina nuo smegenų, matyt isz to, kad dėl ilgos nemigos žmogui rodosi visoki ne buti daiktai, jis klejoja.

Daugelis lietuvių tiki į sapnus ir sapnininkuose jieszko iszreiszkimo sapno, tiki, kad sapnas turi įtekmę ant ateities žmogaus. Nuomonė tokia vienok yra be pamato.

Miegas su sapnais parodo vien, kad užmigus žmogui, jo mislys dar ne užmigo, bet darbuojasi, tik nužudžiusios kontrolę, szokinėja nuo vieno daikto ant kito. Kaip kada prie sapno mislies darbas buva teip smarkus, kad jis priverczia darbuotiesi ir kitas kuno dalis, todėl tai pasitaiko, kad miegantis vaikszczioja, atlieka visokius darbus. Liunatikai vaikszczioja be baimės ant staczių stogų. Isz tikro vienok liunatikai, vaikszcziojantį ant stogo, mato, kur eina, kadangi turi akis per pusę atidarytas, tik kad ne masto savo darbo, tai ne turi baimės, todėl drąsiai vaikszczioja po tokias vietas, ant kurių ne miegodami ne drystų laipioti.

Drucziai įmigęs žmogus, jeigu nieks ne ardo miego, paprastai ne turi nė jokių sapnų. Bet kaip tik kokios nors priežastys ardo ramybę, tąsyk prasideda visoki sapnai. Jeigu priesz atsigulimą iszgersime diktai svaiginanczių gėrymų, kurie suskubina kraujo

tekėjimą, jeigu dėl negero gulėjimo bus apsunkintas kvėpavimas, arba jeigu priesz atsigulimą apsunkinsime pilvą sunkiai perviri-namais valgiais, tąsyk drigsnės erzįs smegenis ir mislis ir per tai atsiras sapnai.

Tankiai sapnuojame, buk lakiojame ant oro, bet lakiojimas atsiko kvėpavimui ir paeina nuo krutėjimo krutinės. Sapnai apie puolimą į kokią gilią duobę arba tarpkalnę paeina nuo suskubinto kraujo tekėjimo į kokią nors kuno dalį, kuri pirma buvo prispausta ir į ją kraujas buvo sulaikytas.

Sapnas visada riszasi su paprocziais ir rupescziais sapnuojanczio. Mokintiniams rodosi, jog stovi priesz mokintoją ir nemoka užduotos lekcjos; kareiviui užpultam rodosi, kad ne gali rastį ginklo ir ne gali nuo prieszų pabėgti ir tt. Prispaudimas krutinės ir stoka oro gimdo sloguczius ir tt. Sloginamas naprastai pabunda isz baimės, prie to szirdis smarkiai plaka, bet tas paeina ne nuo baimės tik nuo ne gero gulėjimo.

Deganti lampa, deganczios malkos ir jų braszkėjimas erzina akių ir ausų drigsnes ir tas gimdo atsakanczius sapnus, paveikslan, tąsyk sapnuojame apie gaisrą, apie muszį, girdime dainas. Visus tuos sapnus pagindys žibanti lampa arba braszkėjimas deganczų malkų.

Pabudus, mums rodosi, kad sapnuvome per visą naktį, bet isz tikro sapnai mus lankė tik trumpą valandėlę: mat miegantis ne gali gerai laiko iszrokuoti, kadangi miegant, ne visos smegenų dalys protauja, kitos jų dalys ilsisi, miega. Sapnuodami apie baisius daiktus, stengiamėsi bėgti, bet ne galime, norime szaukti pagelbos, bet iszrėkti ne galime ir ant galo pakylame, szaukiame, bet pabudę užmirsztame, kas atsitiko, nesuprantame, kodėl pakilome isz guolio.

Sunkius ne ramius sapnus gimdo valgymas priesz atsigulimą sunkių valgių, teipogi ir alkis, persidirbimas ar tai protiszku arba fiziszku darbu.

Taigi mat sapnus gimdo kokios nors paszalinės priežastys, sapnai ne turi įtekmės ant musų ateities, nėra todėl reikalo iszreiszkimo sapnų jieszkoti sapnininkuose, kadangi iszaiszkinimo jų prasmės juose nieks ne ras. Sapnus gimdo priežastys, kurios ne turi nė jokio susirisimo su ateinanczia laime arba nelaime žmogaus.

Isz Amerikos.

Leisniais ant gerymo svaiginanczių gerymų.

LITTLE ROCK, ARK. Senatas szteto Arkansas legislaturos užgyrė leisnius ant gėrymo svaiginanczių gėrymų. Kiekvienas norintis gerti degtinę, alų ir kitokius svaiginanczius gėrymus turi iszsipirkti leisnius, kurie kasztuos ant metų po 5 dol. Kas gertų tokius gėrymus ne turėdamas leisnio, turės mokėti 15 dol. bausmės, arba turės atsėdeti kalėjime 30 dienų už kiekvieną sykį. Turinti iszpirktą leisnį gaus blėtinius ženklus torielkos didumo. Ar tas Arkanso senato užgyrimas sumažįs girtuokliavimus, apie tai galima abejoti.

Vetros.

ST. PAUL, MIN. Pietinėj Dakotoj siautė smarki vėtra, kurios daug farmų likosi iszgriautų. Vėjas nesziojo pieską ir užbėrė daug besiguanczių ant lauko galvijų. Laike tų vėtrų mieste Aberdeen buvo 90° szilumos. Laukų ir sodų vaisiai daug nuo tų vėtrų nukentė, dideli laukų plotai tapo pieska užnęszti.

Užgriuvo kastynese.

SPRINGFIELD, MO. Netoli Auroros užgriuvo ola Rosebud anglių kastynių ir užbėrė penkis darbininkus. Darbininkai tie dar gyvi ę oloj. Dirbanti netoli olose stengiasi užgriuvusius atkasti, bet reikia mažiausiai trijų dienų darbo, kol galės prisikasti prie užgriuvusių. Kaip pranesza laikraszcziai, užgriuvusius pasisėkė atkasti, isz jų vienas buvo užmusztas.

Žvaigžde su uodega.

Žvaigždė su uodega, arba kometa, kokia pirmiausiai pasirodė Australijoj, o paskui pietinėj Afrikoj, dabar per žiuronus likosi patėmyta ir isz Yerkeso žvaigždžių tėminyczios Williams Bay. Nors žvaigždė yra netoli saulės, galima jau ją patėmyti ir liosomis akimis. Toliaus, kada ji ateis dar arcziaus, bus matoma geriaus.

Suaresztuotas paczto virszininkas.

TARPON SPRINGS, FLA. Czianykszstis paczto virszininkas pranesze, buk į paczto biurą įsiverže vagiliai, iszardė su dinamitu pinigų szėpą, paszlavė 1000 dol. paczto pinigų. Antisztirimo atsiuntė inspektorius, kurie isztyrė, kad pinigus paėmė isz szėpos pats paczto virszininkas ir ant prosza linimo nužiurėjimo, su dinamitu iszardė szėpą.

Pinigu dirbejai.

PERU IND. Czianykszte policija susekė czia gerai suorganizuotą draugystę netikrų pinigų dirbėjų. Trys sanariai minėtos draugystės likosi suaresztuoti; virszininku jos buvo kokeai Robert Lobenthal. Dirbo sidabrinius pusdoliarius ir doliarius. Dirbimo draugystė turėjo nemažai netikrų pinigų į svietą paleisti, kadangi ji darbavosi per isztisus metus.

Nelaimes ant geležinkeliu.

SAN ANTONIO, TEX. Nesusekti dar niekszai, netoli Davenport iszmetė isz rėlių bėgantį į pietus pasažierinį trukį International & Great Northern geležinkelio. Prie to peczkurys likosi ant vietos užmusztas, trukio vedėjas mirtinai apkultas; isz pasažierių penki likosi apkulti, bet ne pavojingai.

DAYTON OH. Netoli Johanson stacijos iszszoko isz rėlių trukis Cincinnati Hamilton & Dayton Limited geležinkelio. Lokomotyva, bagažinis ir rukymo vagonai nusirito nuo augsto kelio į grabę; prie to trukio vedėjas ir peczkurys likosi ant vietos užmusztas; sunkiai sužeistų pasažierų yra 10; tuos reikėjo gabėnti į ligonbutį; lengviau apkultų yra daugiau.

CAMBRIDGE OH. Netoli nuo czia iszszoko isz rėlių anglinis Pensilvanijos geležinkelio trukis. Prie to trukio vedėjas likosi ant vietos užmusztas, o važiuojantis trukiu telegrafistas sunkiai, gal mirtinai apkultas.

GRAND RAPIDS, MICH. Netoli Sunfield, ant Pere Marquette geležinkelio iszszoko isz rėlių trukis. Prie to 5 pasažierai likosi sunkiai apkulti.

Expliozija.

SOUTH MCALISTER, IND. TER. Anglių kastynėse McAlister Coal Co., Andersone, atsitiko baisi expliozija, kurios penki darbininkai likosi ant vietos užmuszti, o septyni sunkiai sužeisti. Truksta dar kelių darbininkų, su kuriais nežinia, kas atsitiko. Kada užgimė expliozija, oloje buvo 125 darbininkai. Ar terp užmusztų ir sužeistų nėra lietuvių, to ne žinome.

Gaisrai.

DALLAS, TEX. Sudegė czia didelis operos teatras. Direktorių teatro su dideliu vargu iszneszė isz degančios triobos. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100 000 dol.

LATROBA, PA. Sudegė czia visos kastynių įtaisos Dorothy kastynių ir kokso pecziai American Steel & Iron Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 150000 dol. 400 darbininkų ne teko darbo.

SARNA LAKE, N. Y. Sudegė czia lentų pjovinyczios Brancho ir Callahano. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 150000 dol.

LOVEL, MAS. Sudegė czia dirbtuvės Gilver & Gai Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol.

FOND DU LAC, WIS. Sudegė czia įtaisos Gurvey Refrigerator Manufacturing Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol.

Moteris pleszikų vadovu.

KENOSHA, WIS. Atsirado czia graži, 30 metų moteriszkė, kuri suorganizavo plėszikų bandą. Užpuldinėja ji ant pardavinyczių ir privatiszkų gyvenimų, bet paimti ją ne pasiseka ir policija nežino, kas ji yra. Ji su savo vyriszkais pagelbininkais iszplėszė mieste daug pardavinyczių.

Girinis žmogus.

LACROSSE, WIS. Aplinkinėse La Crosse ir Viragna slapstosi giriose pabėgęs isz beproczių namų beprotis. Iszeina jis kaip kada isz girių ir jo baisiai bijosi visi aplinkiniai farmeriai, kadangi jis yra neiszpasakyto didumo ir labai drutas. Nors jo po girias jieszko, bet surasti ne gal.

Linu amaras.

Linų augintojai sziaurvakarinių Amerikos sztetų, ypacz Dakotos, skundžiasi, kad ant auginamų linų užpuolė amaras, kuris daug blėdies pridirbo. Profesorius Balley isztyrė, kad linus naikina mikroskopiszki, neužmatomi liuosomis akimis grybelai.

Sniego lavina.

PORT TOWNSEND, WASH. Atkakę czia isz Alaskos, ant garlaivio "Senator", pasažeriai atgabeno žinią apie baisią sniego lavina nusiritusą ant miesto Sunrise City, Alaskoj, kuri daug blėdies ir nelaimių pridirbo. Mieste 20 žmonių likosi užmusztų, sniegas pagriebė daug triobų, kurias, žinoma, sugriovė.

Nauji aukso plotai Alaskoj.

Kaip laikraszcziai paduoda, distrikte Eldorado Creek, Alaskoj, rado naujus aukso plotus. Du aukso jieszkotojai vieną tik dieną surinko czia aukso už $3000. Kiekviename žemės szmote yra vidutiniszkai už 50dol. aukso. Szmotai sverianti vieną unciją pasitaiko gana tankiai.

Mažas vaikas.

Warsaw, Ind. Gyvenanti cia moteriszkė Cheverell pagimdė vaiką, kuris svėrė vos du svaru ir tai ne pilnu. Vaikas turi vos 12 coliu ilgio ir paprastą nuo pirszto žiedą galima jam užmauti ant rankos iki alkunei. Nežurint ant savo mažumo, vaikas yra sveikas ir be abejonės galės gyventi.

Laivai varomi elektrikos.

CLEVELAND, OH. Czianykszczjai kapitalistai sutvėrė kompaniją ir parengs naują pasažierinių laivų liniją terp Toledo ir Cincinnati. Laivus varys elektriszka pajiega, per ką laikas kelionės susitrumpįs ant treczdalio.

Giriu gaisrai.

ASLAND, WIS. Netoli Mellen siauczia baisus girių gaisrai. Ugnis isznaikino jau apie milijoną pilkių eglių. Dega girios ant bideliu ploto pietinio kranto Superior ežerio. Girių gaisrai užgimė ir sztete Michigan.

Nelaime dirbtuvese.

BEAVER FALLS, PA. Dirbtuvėse Penn Bridge Works sveriantis 35 tonas plieno szmotas nupuolė ant dirbanczių darbininkų. Vienas darbininkas likosi ant vietos užmusztas, o du mirtinai sužeisti.

Paroda Buffaloj.

BUFFALOJ likosi atidaryta visos Amerikos paroda, kuri trauksis iki spalių mėnesio. Paroda parengta puikiai, be abejonės pasiseks kuo geriausiai.

Isz darbo lauko.

¶ PITTSBURG, PA. Rengiamas sztraikas vagonų stabdėjų ir konduktorių Mc Keesport geležinkelio ne galėjo but pakeltu, kadangi organizacijos virszininkai ne davė pritarimo. Geležinkelio kompanija pažadėjo prijimti atgal pirma praszalintus trukių tarnus ir ant to pasibaigė visi nesutikimai.

¶ WHEDING, W. VA. Kalnakasiai kastynių: Belmont, Harrison, Jefferson sztete Ohio, Brooke ir Hancock, Vakarinėj Virginioj, pakėlė sztraiką. Darbininkai reikalauja teisingesnio už savo darbą užmokesnio. Sztrai kuoja dabar 5000 žmonių, bet be abejonės prie sztraiko pristos dar daugiaus.

¶ WILKESBARRE, PA. Sztraikas kalnakasių Prospect kastynėse, prigulincziose Lihigh Valley Coal Co., pasibaigė. Darbininkai sugrįžo prie darbo ne iszkovoję nieko. Sztraiką mat darbininkai pakėlė be susižinojimo su unijos virszininkais.

¶ CONNELSVILLE, PA. Pereitą sanvaitę degė szitame apskrityj 19968 koksc pecziai, stovėjo gi 1479 pecziai. Prie visų peczių dirba pilną laiką, o prie peczių Semet Solway ir Dunbar Furnace Co. nė nedelioms darbai ne apsistoja.

¶ SCRANTON, PA. Audėjai Sanquist szilkų dirbtuvių priėmė pasiulytą ant 8—12% didesnį užmokestį ir liuosą subatos dieną po pietų vasaros laike ir nutarė grįžti prie darbo. Minėtose dirbtuvėse dirbo 4000 darbininkų.

¶ PITTSBURG, PA. Didesnė dalis czianykszczių stiklo dirbtuvių sziuose metuose ne paliaus darbų nė vasaros laike, o katros bus uždarytos, tai ne stovės ilgiau kaip du mėnesiu.

¶ MCKEESPORT, PA. Dirbtuvėse Deewer Wood Co. pasiliovė darbai todėl, kad jos likosi vandens užlietos. Kaip tik vandens nupuls, prasidės tuojaus darbai visose dirbtuvių dalyse.

¶ BUFFALO, N. Y. Darbininkai czianykszczių spaustuvių pakėlė sztraiką. Jie reikalauja didesnio už savo darbą užmokesnio.

¶ SHAMOKIN, PA. Henry Clay anglių kastynės, prigulinczios Philadelphia Reading Coal Co. likosi ant dvieją mėnesių uždarytos. Per tai 1600 darbininku ne teko darbo.

¶ HONY POINT, N. Y. New Yorko kapitalistai stato czia naujas geležies dirbtuves. Darbininkai jau traukia isz kitur, tikėdami gauti darbą naujose dirbtuvėse.

¶ WAUKEGAN, ILL. Darbai eina czia gerai. American Steel Co. dirbtuvėse dirba gerai ir kas tik nori dirbti, darbą czia gali greit gauti.

¶ CARNEGIE, PA. Darbai sziuom tarpu eina prastai: dėl didelių tvanų darbai daugelyj anglių kastynių visai sustojo: jeigu katrose ir dirba, tai labai silpnai. A.

¶ MTVERNON, OH. Dirbtuves Coxey Steel Casting Co. baigia jau rengti. Prasidės jose darbai nuo liepos mėnesio. Patilps czia prie darbo 400 darbininkų.

¶ YOUNGSTOWN, OH. Republic Iron & Steel Co. stato czia naujas dirbtuves, kuriose nuo pjutės mėnesio prasidės darbai.

¶ WASHINGTON, PA. Tylero dudų dirbtuvėse pikilo darbininkų sztraikas, per tai dirbtuvės likosi uždarytos.

¶ SYRACUSE, N. Y. Onondaga Pottery Co. pakėlė 400 vyriszkų ir 100 moteriszkų darbininkų uždarbį.

¶ ENSLEY, ALA. Tennesse Coal Co. stato czia naujas geležies dirbtuves, kuriose nuo berželio mėnesio prasidės darbai.

¶ BRIDGEPORT, OH. American Steel Co. didina savo dirbtuves; paskui priims prie darbo daugiau darbininkų.

¶ BENWOOD, W. VA. National Tube Co. pastatys czia naujas dudų dirbtuves.

¶ MONESSEN, PA. American Tin Plate Co. didina czianykszczios savo dirbtuves.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Tverkime Daumanto Mantos szakas!

Viena isz svarbiausių priderysczių lietuviszkos visuomenės yra szelpimas besimokinanczios jaunuomenės, kadangi kiekviena tauta neatbutinai turi iszdirbti iszlavintus visokiose mokslų szakose vadovus. Užsimanti tuom draugystė Daumanto mantos yra Europoj, bet daugumas Amerikos lietuvių ne žino jos antraszo ir kaip matyt, ne žino kur siųsti ant to mierio panaudotus pinigus. Per tai mažai aukų plaukia isz Amerikos ant teip svarbaus mierio kaip szelpimas lietuvių einančių į augsztesnes mokyklas, nors jie labai reikalauja paszelpos ant pabaigimo mokslo. Man todėl rodosi, kad mums, Amerikos lietuviams neatbutinai reika sutvert szaką arba kuopą Daumanto Mantos Dr. Užduotė Amerikos komiteto butų: surinkus kiek pinigų, nusiųsti Europos Komitetui arba ir tiesiog szelpti užsinartavusius tautiečius baigianczius kur nors augsztesnių mokslų įtaisas, o peszelpos reikalaujanczius. Asz nenorėcziau tikėti, kad Amerikoj atsirastų lietuvys arba lietuvė, kurie pasigailėtų keletos centų ant szelpimo einančių į mokslą vaikinų arba merginų, kadangi juk mes visi suprantame, kad reikia mums labai mokytų vadovų. Asz pasižadu kas mėnesis paaukauti po keliolika centų ant teip svarbaus mierio kaip szelpimas besimokinanczios jaunuomenės. Pasitikiu, kad atsiras ir daugiaus tautiečių, kurie mano užmanymui pritars ir ne atsisakys nuo aukų ant teip svarbaus mierio.

Rods Amerikoj yra kunigų sutverta "Motinelės" draugystė turinti už mierį szelpti besimokinančius. Žinoma, geriaus butų, jeigu visi szelptume szitą draugystę. Ką gi vienok daryti, jeigu ne galima susitaikyti. Juk kunigai pats skirsto lietuvius ir jų ne garbinančių spangai už gerus ir piktus darbus į Motinėlės draugystę visai ne priima. Motinėlė todėl yra ne lietuviszka, bet vien kunigiškė draugystė. Jeigu ji bijosi kunigams ne pritarianczių sanarių, tai reikia manyti, kad ji nori su maža pagelba besimokinantiems terp lietuviszkos inteligencijos priveisti padėtųjų ir užtarėjų kunigų reikalų, taigi kad per Motinelės draugystę jienori padidinti vien skaitlių savo tarnų. Ar tuos mierius dabar jau turi, to mes ne galime sakyti, bet Motinelės įstatai teip sutaisyti, kad kiekvienam turi pulti į mislį toki nužiurėjimai.

V. Sabonis.

Isz Minersvilles, Pa.

18 d. balandžio, ant pakvietimo draugystės "Lietuvos Sesery", atsilankė Dr. Szliupas ir laike prakalbą ant užbaigimo XIX szimtmeczio. Ant paskirto laiko susirinko geras skaitlius žmonių, kaip vyrų teip ir moterių, kurios pirma net salės paminėjimo baidėsi. Sziądien isznyko baimė ir terp moterų, ne žurint ant kokių nedabrendėlių iszniekinimo, griebiasi jos prie tautiszko darbo, prideda savo graszius, szelpia tautiszkus reikalus, ir parengia prakalbas. Susirinkimą atidarė virszininkė p. Markeviczienė, ir savo trumpoj prakalboj meldė ramiai užsilaikyti laikė kalbos Dr. Szliupo; baigdama savo prakalbą, užpraszė Dr. Szliupą.

Daktaras kalbėjo apie XIX szimtmetį, kuris daug atneszė naudos draugijai, o teip gi ir musų tauta per paskutinius 15–16 metų žymiai pakėlė literatūrą. Bet nelaimė musų, kad nėra terp mus sutikimo ir vienybės, kuri mums labiausiai reikalinga. Buvo jau kiek aptykę per kelis metus, bet dvejuose paskutiniuose metuose vėl lyg kokia audra viską sumaiszė, ir vėl pradėjome skirstytis į par ijas ir ne sutikt: dievuoczini su dievuoczinis, bedievis su bedieviais, biznieriai su biznieriais, dabar vėl beveik nieko nėra apart vaidų ir iszjuokimų: tai tas bažnytinis, tai tas szliupinis. Vaidai tie nieko gero neatnesza, vien tautą silpnina, dalina, skirsto jos pajiegas. Ir moterių draugystei susitvėrus atsirado prieszai, kurie užsimanė tverti prieszingą, kad užbėgti kelią szitai. Vienok nereikia nusigąsti, bet reikia darbti pradėtą darbą, kadangi teip yra ne tik Minersville'j bet ir kitur. Sztai susitvėrė moterių draugystė Plymouthe, bet ir czia atsirado prieszai; tas pats buvo Pittstone ir Scrantone, nes teip vadinami musų vadovai skirsto mus į partijas. Sziądien visgi jau yra kitaip, negu buvo keliais metais atgal. Jau galima pereiti per miesto gatvę, nieks ne užkabina, sziądien galima susieiti ant salės ir prakalbas laikyti ir jų klausyti ir numirusį laidojant, nepastoja kelio, kaip budavo pirm kelių metų. Toliaus nurodė, kad reikia lavintiesi apszvietime ir kelt savo tautą drauge ir darbininkų luomą, kuri reikalauja lygybės ir brolystės. Net ir kunigai visokių tikėjimų, susivažiavę New Yorke, pripažino, kad reikia lygybės ir brolystės. Ant nelaimės, tą jie pripažįsta tik lupomis, darbais gi eina iszvien su didžturczių luoma. Toliaus aiszkino, kad jis, Szliupas, ne kovoja priesz tikėjimą, bet kovoja vien priesz iszkraipymą tikėjimo, priesz darymą jo asabiszku kunigų įnagiu. Pasakė, kad niekada nesipriesztintų tikėjimui, jeigu jį kunigai remtų ant svarbiausio Dievo prisakymo: "Mylėk artymą lygiai kaip pats savę". "Vietoj meilės vienok mus parduoda kraujageriams tie musų vadovai. Antai 12 num. "Tevynės Sargo", iszleidžiamo Lietuvos kunigų Prusuose, atvirai liepia lenkti galvas priesz carą ir jo despotiszką valdžią kaipo Dievo leistą, kuri, mes žinome, nėra nuo Dievo tik paczių žmonių paskirta. Argi mes galime pasakyti, kad kunigai kelia tautą, jeigu jie pats atvirai pasirodo parsidavėliais carui? Žemaiczių vyskupas Motiejūs Valanczauskas, kuriam sziądien stato paminklą Amerikos lietuviai (apie tai mes ne girdėjome. Red.), ne užsitarnavo ant paminklo. Jeigu statyti paminklus tautiecziams už gerus darbus, tai reikia statyti tokiems, kurie yra užsitarnavę ir teip nesutepę savę blogais darbais. Kodėl mes nestatom paminklo S. Daukantui, kuris dirbo visą savo amžį ant labo musų tautos? Kodėl nestatom Dr. V. Kudirkai, kuris ir savo gyvastį paszventė, norėdamas prablaivinti ir prikelti savo brolius isz miego; ant galo kodėl nestatom paminklo K. Donelaicziui, kuris savo poemoj apraszė visus vargus ukininkų ir kitų beturczių. Ant galo yra ir daugiau pasidarbavusių ant tautos labo. Bet tuos užmirsztam, o statome tam, kuris buvo pardaviku musų tautos. Vyskupas Valanczaukas yra paraszęs daug knigelių dvasiszkos įtalpos, terp kurių yra ir gerų, vertų perskaitymo, ypatingai "Žemaiczių vyskupystė". Bet jis buvo pardavikas tautos, caro tarnas ir prisidėjo prie atėmimo lietuviams spaudos, o užmanytojas prisiulyt lietuviams graždanką (Užmanytojais buvo Hilferding, Mikuckis, o ne Valanczius. Rd.). Jis maiszto metuose 1863 iszdavė į maskolių rankas savo brolius, ir lepė sakai carą garbinti, ir lenkt priesz jį galvą, nors jis mums viską iszplėszė, uždarė Vilniaus universitetą, atėmė spaudą, isplėszė musų muzejus ir lietuviszką metrikę, uždarė didesnę dalį pradinių mokyklų, žodžiu sakant, atėmė viską, ką lietuviai turėjo. O vyskupas Valanczauskas tam visam pritarė(?) Ar užtai lietuviai privalo garbintį szitą vyskupą? Toliaus kalbėjo apie smarkų judėjimą Maskolijos jaunuomenės, ir visų prispaustų tautų Europoj, kaiptai latvių, suomių, czekų, rusinų. Priminė apie persekiojimą lietuvių Vokietijoj, kur darvisgi sziek tiek linksmiaus, kadangi nors dvasiszkai neteip baisiai suriszti, czia nors laikraszczius ir knigas daleidžia spaudinti lietuviszkoj kalboj, kas Rosijoj yra uždrausta. Baigdamas savo kalbą, Dr. Szliupas paraminė Minersvilles meterų Dr-tę, kad nors jos tarpe buvo nesutikimai, bet vėl pakels sugadytą vardą, jeigu tik tvirtai laikysis.

Reikia pripažinti Lietuvos D. Dr tei garbę, už parengimą prakalbų, ir aukavimą savo skatikėlių ant tautiszkų reikalų. Užsimezgimas draugystės buvo labai cunkus, kadangi tverianczios draugystę buvo persekiojamos, ir iszjuokiamos. Nežiurint vienok ant vių kliuczių, Minersvillės moterys pralenkė vyrus: kada tie tasosi, įbridę į savitarpinius vaidus ir per tai nieko negali nuveikti ant pakėlimo savo tautos, musų moterys paszvenczia ant pradžios XX szimtmeczio lietuvių apszvietimui $13 00. Pinigai tie yra iszdalinti sziteip: ant kankintinių $5 00, iszleidimui knigos "Pajiega ir Medėga" $6 00, terptautiszkam laikraszcziui $2. Ar galima daugiaus reikalaut nuo kelių moterių ir draugystės, nuo kurios užsimezgimo nėra vienų metų? Ne vyrams, pagal tiesą, pridera juoktiesi, bet moterys turi tiesą juoktiesi isz vyrų, kurie davėsi moterims savę pralenkti.

Pasibaigus kalbai, buvo dekliamuotos eilės Ažio: Ant užbaigos sztraiko; dekliamavo jauna mergaitė Elžbieta Tampauckiutė, kuri visus patraukė paklausyti. Minersvilliecziams pridera isztarti moterių draugystei aczіu.

J. Remanauskas.

P. S. Draugystė L. D. S. isztaria kuoszirdingiausią aczių Dr. Szliupui už nepatingėjimą atsilankyti su prakalba.

"Dr tės L. S." Komitetas.

Isz Lawrence, Mass.

Ant iszklausymo Velykinės iszpažinties pribuvo czia isz Brockton, Mas., kunigas K. Matulaitis. Apie parsitraukimą kunigo pasirupino czianykszte lietuviszka Szvento Pranciszkans parapija. 14 d. balandžio buvo parengtas susirinkimas su prakalbomis, ant salės pn. 288 Essex st. Pirmiausiai kalbėjo parapijos prezidentas Tamoszius Jerukevyczia apie parapijos reikalus. P. Kudarauskas aiszkino, kad reikia turėti Lawrence savo kunigą. Ant galo kalbėjo kunigas Matulaitis. Kunigas Matulaitis kalbėjo apie bažnyczią ir bažnyczios reikalus, apie meilę tėvynės, kaip ją kiekvienas lietuvys privalo mylėt. Paskui kalbėjo apie darbininkų reikalus, jų vargingą padėjimą ir skriaudas; apie kapitalistus. Prilygino sziądieninį darbininkų padėjimą prie buvusios seniaus baudžiavos ir iszrodė, jog dabartinis kapitalo prispaudimas yra daug sunkesnis už baudžiavą, tik kad daugumas darbininkų dabar dar nesupranta visų skriaudų, kokias kenczia. Girdi, nors laike baudžiavos žmonės sunkiai dirbo, bet tiek vargo ir alkio nekentė ką dabar, ėsant po kapitalistų jungu. Seniau, jeigu darbininkui pritruko duonos, tai ponai turėdavo duot sziokį tokį maistą savo baudžiauninkams; sziądien, jeigu darbininkui, kraujancziam milijonus kapitalistui, pritruks darbo ir valgio, tai gali su visa savo szeimyna badu numirt, kapitalistai ne duos duonos, ir isz tikro tukstancziai žmonių civilizuotuose krasztuose mirszta nuo bado. Toliaus kalbėjo apie socijalistus, jų siekius ir partijas, apie jų darbus ir iszaiszkino, kiek gero socijalistai padarė darbininkams ir pridurė, kad kiekvienas darbininkas privalo kariauti už savo tiesas priesz visokius skriaudikus. Baigdamas kalbą, ragino visus laikytiesi vienybės, skaityti geras, pamokinanczias knigas ir laikraszczius, nes tik per apszvietimą ir mokslą žmogus gali pasikelti, pagerintį savo buvį. Visiems kunigo Matulaiczio kalba labai patiko. Už ją mes isztariame jam szirdingą aczіu.

Pasibaigus kalboms, p. A. Szimkonis užmanė pakolektuoti terp susirinkusių ant kankintinių naudos, pirmiausiai pats metė į skrybėlę savo auką, o paskui ir kiti susirinkę; kun. Matulaitis įmetė 1 dol. ir 1 dol. paaukavo Arlauskas. Isz viso susirinko $5.68. Pinigus prisiunczių Kankintinių komiteto kasieriui.

M. Kondraitis.

Džiaugsmas ima skaitant laikraszcziuose žinias apie tautiszką krutėjimą lietuvių Amerikoj, apie jų darbus ant tėvynės labo. Vieni, skaitydami knigas ir geresnius laikraszczius, stengiasi apsiszviest, kiti gi, platindami tokius rasztus, stengiasi apszvietimą iszplatinti, iszblaszkyti tamsybes, kokiose lietuviai skendo per ilgas metų eiles. Bet isz kitos pusės perszulys apima szirdį, matant, kad gera sėkla ne visur iszduoda vaisius. Sztai ir Lawrence, Mas., ne stokuoja dar iszgamų, kurie neužkenczia knigų ir laikraszczių ir ne tik kad pats nieko ne skaito, bet ir kitus nuo skaitymo stengiasi nubaidyti. Draugystes turinczias už mierį platinimą apszvietimo niekina ir apkalba visokiais budais, sanarius jų apszaukia bedieviais arba szliuptarniais. Labiausiai jie neužkenczia knigyno. Mat knigyno mieris yra platinti apszvietimą, ko jie labiausiai ne užkencza. Tiems iszgamoms geriausiai patinka bolės ir kazyros, o apszvietimo jie jieszko saliunuose, kur prigėrę ypatiszko apszvietimo, paskui peszasi, už ką ant rytojaus atseina užsimokėti korte. Jie ne paiso, kad tokiais darbais žemina visų lietuvių garbę.

Szitos veislės iszgamos mėgsta visokias denuncijacijas. Sztai vienas isz jų neseniai užvedė policiją ant vienos moteriszkės, kuri, pasigailėjusi jo, nors ne turėjo tiesos, pardavė stiklinę degtinės neva ant vaistų. Tojė moteriszkė likosi sudo nuspręsta ant užmokėjimo 50 dol. bausmės. Rods pardavinėjimo degtinės be leisnio ne galima pagirti, bet dar mažiau ant pagyrimo užsipelno denuncijantai. Buvęs sude.

Isz Waterbury'o, Conn.

13 d. balandžio pasibaigė czia fairas, kuris traukėsi per isztisą sanvaitę, parengtas Sunų Lietuvos Draugystės ant įsteigimo lietuviszkų smuikorių kuopos sziame mieste. Pirmą vakarą atsibuvo paroda trijų lietuviszkų draugysczių, kurios su muzika numarszavo į svetainę pripuoztą amerikoniszkoms ir lietuviszkoms vėlavoms. Pirmą vakarą atsibuvo iszkilmingas pokilis (balius). Antrą vakarą Žiuponaitė Staszkiutė padainavo porą tautiszkų dainų, o Bendoraicziutė dekliamavo eiles į darbinįkus. Treczią vakarą vietinė teatraliszka kuopa atloszė teatrą "Nesiprieszyk", komedija viename akte. Perstatymas nusidavė pusėtinai gerai, aktorius už jų gabumą galima vien pagirti; ypatingai atisyžimėjo Kanaporius tikru aktoriszku gabumu. Ketvirtą vakarą atsibuvo prakalbos. Kalbėtojais buvo: p. J. Kazakeviczia isz Pittston, Pa. ir P. Mikolainis, "Vienybės" redaktorius, isz Plymouth, Pa. J. Kazakeviczia kalbėjo apie lietuvių lietargiszką miegą ir dabartinį tautiszką ir protiszką atbudimą. Toliaus pagyrė Waterbury'o lietuvius už jų tautiszkus darbus, ir ant galo ragino moteris ir merginas sutverti laisvą tautiszką draugystę. P. Mikelainis ilgoje savo kalboje kalbėjo apie lietuvių skriaudas czia Amerikoje lygiai ir Lietuvoje. Nurodė, kad didžiausiais lietuvių skriaudikais yra kunigai, ir carai; visi budeliai nejstengtų suturėti kylanczios žmonių dvasios, jei neatsirastų iszdavikai, judosziai isz tarpo paczių tautiečių. Kunigai, žinodami visas žmonių slaptybes, iszduoda dispotiszkai valdžiai ir paskui toki drasuoliai, kurie nori numesti panczius nuo savo sprando, buva persekiojami baisiausiu budu. Toliau nurodė, kiek Europos ir Amerikos bankose žusta pinigų sudėtų lietuviszkų kunigų, kurie turėtų buti apversti ant žmonių apszvietimo kaipo jų paczių aukos. Ant galo nurodė, kad kunigai yra tikri caro tarnai, kurie per savo organą "Tevynės Sargą" padarė vieszą pažadėjimą buti isztikimiausiais caro pavaldiniais! Paskutinis vakaras posibaigė liosavimu visokių daiktų, kuriuos buvo padovanoję ant naudos Sunu Lietuvos draugystės geros valios tautiecziai ir kiti. Visa szi iszkilmė atsiliko ko puikiausiai ir Sunu Liet. draugystei suteikė gerą pelną, kadangi ant fairo atsilankė daug publikos.

Svetis.

Hartshorne, Ind. Ter.

Lietuvių yra czia 15 szeimynų, pavienių bus apie keturisdešimtiek. Nors yra, kaip skaitlinės parodo, diktos lietuvių burelis, bet gero terp jų nėra. Laikraszczių nė knigų ne skaito, apie tautiszkus reikalus nesirupina. Apsivedę laikosi vienybės; iszėmus kelių gerų žmonių, kiti savo boardingierius laiko kaip szunis. Neaps vedę girtuokliauja, o paskui peszasi. 20 d. balandžio pas vieną lietuvį susirinko beveik visi vaikinai ir gėrė 4 adinas. Besiskirstant, vienas isz drauge gėrusių, turėdamas piktumą, patykojo ant einanczio namon B. Matuko, užpuolė ant jo ir butų gal perduręs, tik mat tas į laiką spėjo ranką pakelti, tai perdurė vien ranką.

Jau "Lietuvoj" buvo paminėta, jog netoli Hartshorno, miestelyj Gilberton, Velykų naktyj likosi perszautas lietuvys saliuninkas Sabas ir jo boardingierius Maszelas; perszovė gi juos boso sunus už tai, kad Sabas liepė eiti laukan ir nedavė pasileidėliui bučiuoti savo podukrą. Žnogžudžio dar ir dabar ne suėmė. Laidotuvės užmusztų atsibuvo antrą Velykų dieną, jose dalyvavo beveik visi lietuviai. Kada ant rytojaus jie atėjo į darbą, tai bosas visus lietuvius atstatė. Jie pranesze apie visą atsitikimą kompanijai, kuri atsiuntė tirinėtojus ant isztirimo. Kompanijos atsiųstas tirinėtojas, persitikrinęs apie teisingumą lietuvių skundo, bosą ir visus jo szunis pavarė nuo vietos, o lietuviams liepė eiti prie darbo.

A. A. Z.

Isz Suterville, Pa.

Lietuvių yra czia 2 szeimynos, pavienių gi 9 ypatos. Nesutikimų terp jų nėra, visi gyvena gražiai.

Pereitos nedėlios dieną vieną lietuvį patiko nelaimė. Isz Scoth Haven atėjo į Sutervillę keli lietuviai ir žinoma, czia atvykę, linksminosi saliunuose. Gerai užsitraukę, ėjo namon geležinkelio szėnimis. Įsszuekėję, ne girdėjo atbėganczio trukio, kuris pagriebė vieną ir užmuszė ant vietos.

J. B.

Isz Duryea, Pa.

21 d. balandžio geležinkelio trukis pervažiavo 12 metų vaiką, Slavickutį. Ratai nutraukė kojį ir rankos visas mėsas nugramdė. Pervažiuotą vaiką nugabeno į ligonbutį, bet nežinia, ar galės iszgyti; daktarai ne turi didelės vilties ant iszgydymo.

Isz Grand Rapids, Mich.

Czianykszte draugystė Szvento Petro ir Povilo savo salėj beveik kas antrą nedėldienį parengia szokius. Muzikantams draugystė moka už vieną vakarą nuo $6.00 iki $12 00. Szokių vedėjum yra p. Juozas F. Beilska, kuris gana gerai savo užduotę atlieka.

Prascziokas.

Isz visur.

‖ Dvideszimts metų atgal isz miesto Theodozijos, Tauridos guber. (pietinėj Maskolijoj), iszkeliavo be jokių turtų į Ameriką maskolius Solnikow, palikęs paczią ir mažą mergaitę. Apie iszkeliavusį nieko ne buvo girdėt. Palikta pati, isz persidirbimo, gavo džiovą ir numirė; dukterį priglaudė vienas dvarponis, bet ji isz ten pabėgo. Puldama žemyn, ant galo mieste Rostove atsirado paleistuvystės namuose. Sztai d

‖ Laike maskoliszkų Velykų miestuose Taganrog ir Ekaterinoslaviuje, Pietinėj Maskolijoj, užgimė maisztai, kuriuos pakėlė pasigėrę kaimiecziai. Kaip laikraszcziai tvirtina, maisztai tie ne turi politiszkos prasmės. Nu malszyti studentus ne passeka maskoliszkoms valdžioms. Maskvos studentai iszleido atsiliepimus į visus universitetus su prikalbinėjimu ne grįžti į universitetą, kol visi suaresztuoti arba kitaip nubausti studentai ne bus su visu nuo visokių bausmių paliuosuoti. Socialistai viso svieto pakėlė smarkų protestą priesz netikusį pasielgimą caro valdžių: terp pasiraszusių po protestu yra ir garsesni Amerikos socialistų vadovai.

‖ Angliszki laikraszcziai garsina, buk caras ant galo sutiko ant iszvijimo garsaus maskoliszko rasztininko Leono Tolstojaus isz Maskolijos. Rods ir pirma apie tai garsino, bet žinia pasirodė neteisinga, caras pabugo ir ne dryso patvirtinti vidaus ministerio užmanymą iszvyti įtekmingiausią Maskolijoj žmogų. Po paskutinių studentų maisztų, Tolstoj paraszė carui laiszką, smarkiai nupeikdams valdžias, ko carui užteko ant patvirtinimo dekreto iszvejanczio szitą rasztininką suvisu isz Maskolijos. Mat dėl jo įtekmės ant žmonių, labai bijo caro valdzios, kurių Tolstoj ne pagiria; jis turi Maskolijoj didesnę įtekmę negu pats caras.

‖ Po amerikonų globa, iszliuosuota nuo ispanijonų Kuba, puola materijaliszkai. Įplaukimai nuo muitų per sausio ir vasario mėnesius szį metą buvo ant 226000 dol. mažesni negu pernai. Iszgabenimas Kubos tavorų szį metą sumažėjo ant 8000000 dol., par-igabenimas amerikoniszkų tavorų pasimažino ant 7000000 dol.

‖ Turkijoj, kadangi randas ne turi užtektinai pinigų ant pridė ranczio maitinimo kariauuos, karei viai apleidžia kariauną, organizuojasi į plėszikų pulkus ir užpuldinėja ant kaimų ir mažesnių miestų. Tokiose sanlygose sultano sostas negali ilgai užsilaikyti: arba Turkija grius, arba turės įsikiszti kaimynai ant įvedimo kokios nors tvarkos.

‖ Tulose vietose Europoje, kaip antai ant salų Guernsey, Szveicarijoj, Italijoj ir Portugalijoj, teipgi Turkijoj, davėsi jausti žemes drebėjimai. Smarkiausi drebėjimai buvo miestė Algarve, Portugalijoj, kur nuo žemės drebėjimo daug einanczių ulyczioms žmonių parpuolė ant žemės ir daug likosi sužeistų. Czia nemažai triobų tapo sugriautų.

‖ Sziaurinėj Afrikoj, prancuziszkoj valdyboj Algier, pulkas arabiszkų plėszikų užpuolė ant miesto Marguerite. Ant apgynimo miesto atsiuntė žandarus. Susimuszime 7 baltveidziai civilistai ir 3 cziabuviai likosi užmuszti, trys oficieriai ir keli žandarai tapo sužeisti. Užpuolikų pažeistų ir užmusztų skaittių paduoda ant 100.

‖ Iszpanijos sostapilėj, mieste Madride, ant 500000 gyventojų yra 98 kliosztoriai su daugybe zokoninkų, kuriuos gyventojai turi užlaikyti. Kadangi zokoninkai daug reikalauja ant pragyvenimo, nežingeidu todėl, jeigu jų žmonės ne kenczis, kadangi ant jų penėjimo reikia per daug aukauti.

‖ Ant prigulinczios Danijai salos Islandijos, netoli Nowd Fjord, užtiko labai didelius anglių plotus. Islandijos gyventojams, kadangi girios czia ne auga, buvo labai sunku sugriebti kurą; atradus anglis, ir pradėjus jas kasti, vertė tos salos ir jos gyventojų materialiszkas buvis be abejonės žymiai pakils.

‖ Vakarinėj Australijoj iszdziavusių krumynų gaisrai neiszpasakytai daug blėdes padarė. Ugnis isznaikino laukus ir farmas ant kelių szimtų tukstancziu akrų; pražuvo daug besiganančių galvijų. Ar pražuvo prie to kiek žmonių, dar nežinia.

Mieste Cannes, pietinėj Prancuzijoj, stovyklose prancuziszkos kariaunos užgimė gaisras. Prie to 8 artileristai sudegė, o daug jų likosi sužeistų.

‖ Arabijos pakrantėse paskendo turkiszkas transportinis laivas "Aslar". Prie to prigėrė 200 žmonių.

‖ Maisztai priesz jezuitus nesiliauja Portugalijoj. Pereitos pėtnyczios dienų mieste Lisbone buvo demonstracijos minių pakeltos. Minios sudegino manekiną jezuito ant miesto pliaciaus. Visi reikalauja visiszko ir umo iszvijimo jezuitų iz Portugalijos.

‖ Mieste Gostyne, Poznaniaus provincijoj, lenkai parengė susirinkimą, bet policija susirinkimą uždarė, nedavė užbaigti kalbų, kurios, kaip Prusų rando laikraszcziai tvirtina, buvo užgaunanczios randą ir urėdninkus. Susirinkusius palicija turėjo laukan iszvaryti, kadangi jie nenorėjo iszeiti.

‖ Netoli Frankfurto ant Maino iszlėkė į padanges "Griesheimo Mechaniszkai-chemiszkos" dirbtuvės. Po expliozijai užgimė baisus gaisras. Kaip laikraszcziai paduoda, prie to apie 200 žmonių likosi užmusztų arba sužeistų.

‖ Pietinėj Maskolijoj, Dnepero pavietyj, kaime Novo Troick, 35 metų moteriszkė, Ona Budarenko, pagimdė vaiką, kuris turėjo dvi galvi, keturias rankas ir tiekjau kojų, bet vieną krutinę ir szirdį. Pagimdžiusi tą vaiką moteriszkė numirė.

‖ Londono laikraszcziai paduoda, buk mieste Bukareszte, Rumunijos sostapilėj, suaresztavo kokį ten Petrovą, kuris stengėsi įsveržti į karaliaus pilocių su mieriu užmuszti Rumunijos karalių.

‖ Ateinanczinose metuose priims į Peterburgo kelių institutą 150 virszaus studentų. Prie egzaminų bus priesti tik baigę gimnazijas 1899 m.; baigusių gimnazijas 1900 ir 1901 su visu ne priims į szitą institutą.

‖ Geležinkelio trukis, bėgantis isz Pekino į Ten Tsin, iszdoko isz rėdų ir susidaužė. Prie to 11 chinieczių likosi užmusztų, o 40 chinieczių ir 20 amerikonų sužeistų; vienas isz sužeistų amerikonų ne gali iszgyti.

‖ Mieste Spremberg, Vokietijoj, sudegė didelės gelumbių dirbtuvės Bergmano & Preitscho. Prie to pražuvo ir du darbininkai. Blėdį ugnies padarytą skaito ant kelių milijonų markių.

‖ Pereitame "Lietuvos" numeryj mes pranešėme apie papjovimą 5 vaikų farmierio Briero, netoli Chartres, Prancuzijoj. Dabar pasirodė, kad vaikus papjovė patsai jų tėvas, o ne koki plėszikai.

‖ Pietinėj Azijoj, ties sostapile Birmos (esanczios po Anglijos virszininkyste) Mandalay, siautė baisi vėtra ir lytus, kurie pagimdė netikėtus tvanus; juose prigėrė 12 žmonių. Vėtros sugriovė daug triobų.

‖ Brazilijoj, sztete Maranhao, indijonai užpuolė ant krikszczionių baltveidžių kalionijų. Užgimė muszis besiginančių krikszczionių su indijonais, kuriame 200 krikszczionių likosi užmusztų.

‖ Laikraszcziai pranesza, buk ant vietos pakelto į kardinolus popiežiaus delegato Washingtone, Martinelio, popiežius nori paskirti dabartinį delegatą prie Holandijos rando, vyskupą Tarnassi.

‖ Pietinėj Amerikoj, republikoj Kolumbijoj, priviso daug suorganizuotų plėszikų pulkų. Plėszikai užpuolė ant kelių geležinkelių stacijų ir jas iszplėszė; prie to kelios deszimtys žmonių likosi užmusztų.

‖ Ant Serbijos rubežiaus, netoli Podgoricos, susimuszė serbai su Turkijos albaniecziais. Susimuszime 17 žmonių tapo užmusztų, o dar daugiaus sužeistų.

‖ 200 angliszkų karaliszkų strielczių mieste Cork, Irlandijoj, atsisakė eiti ant parodos. Ant suvaldimo nepaklusnių kareivių reikėjo siųsti isz kitur karauną.

‖ Anglių kastynėse Mons, Belgijoj, atsitiko baisi expliozija, kurios 13 darbininkų likosi ant vietos užmusztų, o 10 sunkiai sužeistų.

‖ Kastynėse Glueckshilf, Szlezijoj, besileidžiant į szaftą darbininkams, nupuolė leidimosi prietaisa. Prie to 16 darbininkų likosi sunkiai sužeistų.

‖ Mieste Pundžab, Indijose, užgimė indiecziu maisztai. Prie suvaldymo maisztininkų kelios deszimtys žmonių likosi užmusztų ir sužeistų.

‖ Mieste Madride, Iszpanijos sostapilėj, pakėlė sztraiką tarnaujanti ant ulyczinių karų. Karai dabar bėgioja po uždanga raitų žandarų.

‖ Ant prigulinczių Iszpanijai Kanariszkų salų baisios vėtros daug blėdes padirbo. Prie to 12 žmonių likosi užmusztų.

‖ Neteli Berno, Moravijoj, iszdegė miestelis Brejina. Ugnyje pražuvo ir 6 žmonės. Blėdys ugnies padarytos labai didelės.

‖ Mieste Manheime, Badene (Vokietijoj), besikeliant per upę Neckarą, apvirto valtis ir 5 žmonės prigėrė.

‖ Australijoj ir pietinėj Afrikoj ant dangaus psirodė szviesi didelė žvaigždė su ilga uodega arba kometa.

‖ Moravijoj (sziaurinėj Austrijoj) iszdegė miestelis Proszka. Prie to sudegė ir 6 žmonės.

Nauji iszradimai.

*** Reikalas gimdo visokius iszradimus. Amerikoj, sztetuose Sziaurinės ir Pietinės Dakatos nėra nė girių, nė anglių kastynių; užtai czia augina daug kvieczių, kurių sziaudai iki dabar budavo ne sunaudojami, kadangi mat žemė czia dar neiszliežta, jis ne reikalauja mėszlo. Dabar szitų sztetų gyventojai užsimanė kvieczių sziaudus paversti į kurą ir tas iszdavė kuo geriausius vaisius. Persitikrino, kad drucziai supresuoti sziaudai ir iszdžiovintos žolės iszduota prie kur nino daugiaus szilumos negu anglys, o toks kuras yra daug pigesnis už anglis. Susitvėrė jau kompanija turinti už mierį dirbti kurą isz sziaudų.

*** Gyvenantis mieste Manchester, Conn., lietuvys Cvirka, dirbantis audinycziose Cheney Bros., per tris metus besidarbuodamas, iszrado automatiszką aparatą ant sulaikymo staklių, nutrukus siului. Aparatas tas yra daug geresnis už visus dabar kur nors vartojamus. Cvirka atsiszaukė jau į Washington'a su mieriu užpatentuoti savo iszradimą. Priderėtų palengvinti jam iszsidirbimą patento.

*** Londone, ruimuose "Crystal Palace", yra naujas orlaivys panaszus į cigarą. Turi jis 17 pėdų ilgio ir 3½ pėdos diametro. Yra tai modelis. Tikras orlaivys bus 100 pėdų ilgio ir 30 pėdų diametro, galės jis pakelti sunkynybę 7000 svarų. Ant varymo pryszakin bus szriubai turinti 6 pėdas ilgio. Ar szitas naujas orlaivys bus geresnis už kitus, apie tai galima bus spręsti tik po bandavonių su tikra prietaisa, o ne su modeliu.

*** Gyvenantis Sztete Iowoj Fr. D. Pearne iszrado naują prietaisą, kuri pritaisyta prie raszomos maszinos, kiekvienam turincziam tokią maszina suteikia galėjimą siųsti telegramus iki 400 angliszkų mylių ir ant to ne reikia visai jungti vietų dratais. Pearne savo iszradimą jau užpatentavo.

*** Direktorius Vindobonos spangų instituto, Keller, iszrado naują budą mokinimo spangų skaityt ir pieszti. Daro tą su pagelba visokių parvų szviesos ir spangi atskiria szviesą. Keller mokina spangus nė tik skaityti, bet matyti.

*** Profesorius Coeffler ir Dras Uhlenruthe iszrado vaistą pasekmingai saugojantį arklius nuo plauto. Vaistas tas, įcziirksztas arkliui, saugoja jį nuo užsikrėtimo plautu per du mėnesiu.

*** Kaip laikraszcziai pranesza, gyvenantis Brazilijoj, mieste Rio Janeiro tiesdarių buto pasiuntinys Augustas Serero iszrado naują orlaivį, kuris gali lėkti priesz vėją.

Nauji rasztai.

Pasikalbejimai apie Dangu ir Žemę. Verte isz svetimu kalbu P. A. Plymouth, Pa. Spauda ir kasztai "Vienybes Lietuvninku". 1901m. 81 pusl.

Knigutė szita naudinga kiekvienam ir suprantamai paraszyta apie žemę, dangų, žvaigždes ir planetas. Versta jį isz lenkiszko veikalėlio. Gaila, kad vertėjas to nepaaiszkina. Velyjame kiekvienam nusipirkti szitą rasztelį, o ras jame pradines žinias, iszreikszstas prieinamoj formoj, apie pasaulę.

Istorija apie gražią Katriuką ir jos visokius atsitikimus. Antra Laida. Plymouth, Pa. Spauda ir kasztai "Vienybes Lietuvninku", 1901m. 32 pusl.

Knigutė szita yra tik antru kartu atspausta be jokių permainų, pirmą gi laidą daugumas skaitytojų gal turi. Apysakaitė paraszyta gana užimancziai, todėl verta perskaitymo.

Parapija ir Kunigas (Atsiszaukimas in Londono Lietuvius). Iszleista privatiszkais kasztais Lietuviu parapijos Draugystes Szv. Petro. Londonas 1901m. 19 pus.

Czia apraszyta istoriją tvėrimo lietuviszkos parapijos Londone ir iszaiszkinti vaidai, koki užgimė atkakus czia kunigui. Kaip visur teip ir czia vaidai yra už pinigus ir įsikiszimą kunigo į reikalus nesiriszanczius su kunigo pareigoms.

Praneszimas Vilniaus Lietuviu.

Czia dviejose kalbose, lietuviszkoj ir maskoliszkoj, paduoti Vilniaus lietuvių reikalavimai daleidimo dievmaldystos lietuviszkoj kalboj nors vienoje Vilniaus bažnyczioj.

* * *

Peterburgo maskoliszkas laikraszti "Peterburgskaja Žizn" patalpino gana platoką straipsnį apie lietuvių parengtus teatraliszkus perstatymus. Apart apraszymo yra ir paveikslai aktorių.

Vietines Zinios.

— Buvęs pirma "Lietuvos" redakcijoj Jonas Aleksandravyczius parengė savo locną spaustuvę ant South Morgan str. pn. 3215. Velyjame jam geros kloties.

— Ant La Salle ul. užsidegė namai pn. 2543. Atkakę gesinti ugnį ugnasargiai rado tris vyriszkius jau visai užtroszkusius nuo dumų ir smalkių, o tris dar pusgyvius, kuriuos tuojaus nugabeno į ligonbutį. Terp užtroszkusių yra, rodosi, du lenkai ar gal lietuviai: Gandrevski ir Jakubovski.

— Pereitos nedėlios dieną Evanstone ant ežero matė liuosomis akimis visą apskritį Carter Harrison Crib, ešantį 20 mylių nuo Evanstono. Paprastai vietą tą galima matyti tik su pagelba gero žiurono, pereitos gi nedėlies dieną vieta ta iszrodė lyg kad butų vos pusė mylios nuo Evanstono. Apsireiszkimą tokį vadina Fata Morgana. Ant jurių, ypacz gi dideliuose triuose paveikslai nežinomų miestų ir vietų pasirodo gana tankiai.

— Pn. 132 Ashland Blvd, nakvynės namuose Goodwino, rado ne gyvą, atkakusį į Chicago isz Waco, Tex., berzės maklerį Dumnica. Atkako jis jieszkoti Chicagos daktarų pagelbos, bet ne spėjo nė pas jokį daktarą nueiti.

— Pn. 100 Maxwell str. sugriuvo du mažai nameliai. Prie to vienas suaugęs vyriszkis likosi užmusztas, o keturi vaikai tapo sunkiai sužeisti.

— Chicagoj užstojo jau isztikro szaltas pavasaris, arba geriaus vasara, kadangi czia, galima sakyti, pavasario visai nėra.

— Ant Madison ir Rockwell st siautė didelis gaisras. Sudegė javų krautuvės Union Traction Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol.

Draugyscziu Reikalai

Chicago, Dr-te Simano Daukanto tures savo pusmetini susirinkimą nedelioj, 5 Gegužio, K. Liaudanskio saleje, 3301 S. Morgan st., ant kurio visus draugus ir norinczius prisiraszyti kvieczia pributi. Podraug pranesza, kad dabar in savo knygyna pargabeno daug nauju knygu, kurias sanariams duoda skaityti už dyka, o ne sanariams už 5c ant sanvaites nuo kožnos knygos. Pasinaudokite.

A. Bijanskas, sekr. 3327 Auburn av

Prakalbos ir balius.

Chicago. Simano Daukanto Dr-te tures iszvysiojima naujos lietuviszkos veliavos, prakalbas, deklamacijas ir baliu nedelioj, 12 gegužio, saleje K. Liaudanskio, 3201 S. Morgan st., kerte 33 czios ul. Prasides 3:30 val. po pietu. Iženga vyrams 15c., meterims ir merginoms dykai. Visus lietuvius ir lietuvaites kwieczia atsilankyti.

Komitetas.

Balius bus 19 d. Gegužio.

Chicago. Lietuviszkų "Kudirkos" Giesmininkų Drstė laikys didelį balių nedėlioj, 19 d. gegužio, 1901m. Saleje Freiheit Turner Hall, 3417 So. Halsted st. Prasides 3:30 val. po pietų.

Komitetas.

Iszvyniojimas lietuviszkos veliavos.

Chicago. Dr-te Liuosybes tures apvaikszcziojima iszvyniojimo savo naujos tautiszkos veliavos 26 d. gegužio, 1901m. National saleje, 585 Centre ave., kerte 18tos ul., ant kurio bus geri kalbetojai, deklamacijos, dainos ir muzika. Todei visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti.

Dr-te Liuosybes.

Pikninkas! Pikninkas!

Chicago, Dr-te szv. Kazimiero Kar. tures savo pikninka nedelioj, 2 d. Berželio, Schultz'o Parke, 22nd st ir Desplaines River, Riverside, Ill. Todel meldžia visu kitu draugyscziu nedaryti toje dienoje pikninku ne baliu, idant vieni kitiems nekenktumem. Ant pikninko bus restauracija ant parsamdymo, isz kurio galima padaryti gera bizni. Todel norinti ja parsamdyti atsiszaukite pas M. Szvaranavicziu, 45 W. 25th st. Chicago, Ill.

Chicago. Dr-te Liuosybes laikys savo menasini ir visotina susirinkima nedelioj, 5 gegužio, 1 val. widurdienio, salej J. Petroszaus, 168 .18th st., ant kurio bus apsvarstyti labai svarbus dalykai. Todel visi sanariai privalo pributi. Naujiems sanariams įstoimas dar $1.00

"Dr te Liuosybes."

Baltimore, Md. Czianykszcziai lietuviai losz teatra. "Mindaugis D. L. K. vieszpataves XII amžyje," 7 Gegužio, 1901. Germania Maennerchor saleje, 410—412 W. Lombard. st. Prasides 7:30 val. vakare. Tikietu prekes po 50c., 35c. ir 25c. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai užkvieczia atsilankyti. Dalis pelno eis ant naudos kankintiniu. Tikietus galima gauti pas sekanczias ypatas:

Gust. Bart, 620 W German st.
V. Naurinauska, 1823 W. Molber st.
K. Baltruszaitį, 641 W Lombard st.
M. Radaviczia, 705 W. Lombard st.
M. Kabaczynskienę, 214 W. Camden st.

Komitetas

Apwaikszcziojimas ir prakalbos.

Pittsburg, Pa. Vytauto Mokslo Dr-te apvaikszczios paminejima Gegužines Darbininku Szventes 5d. Gegužio, 1901m., Silver Palace saleje, 1805. 5th ave, Kalbes užkviesti darbininkiszki kalbetojai, teipgi ir vietiniai. Todel visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia kuoskaitlingiausia susirinkti,

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Juozo Brazinsko, kurs gyveno Pittston, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Mikė Gegužys,
Box 108, Torrington, Conn.
(3—5)

Pajieszkau Apolinaro Petrulio, Kauno gub., Panevežio pav., kaimo Gatovcziu, gyveno Athol, Mass. Teiksis duoti žinia ant adreso:

Jonas Kurkauckas,
620 Delhi st., Philadelphia, Pa.

Pajieszkau savo dedes Vinco Labotaiczio, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Auszgiriu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Antanas Galbogis,
943 S. 2nd st., Philadelphia, Pa.

Pajieszkau savo seseres Wiktorijos Bernataviciutes, Wilniaus gub., Traku pav. Butrimoniu valstijos, kaimo Skraiczioniu Girdejau kad gyvenanti Bostone, Mass. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Adomas Bernataviczia,
Box 328, Wilmerding, Pa.

Pajieszkau savo broliu: Vinco, Juozo ir Antano Dubiniku, Suvalku gub., Vladislavavo pav., gm. Lesnistvos, kaimo Paluobiu. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Alizius Dubinikas,
16 Allens Court., W. Lynn, Mass.

Pajieszkau savo broliu, Juozapo ir Stanislovo Norbutu, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Rudiszkiu. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Simon Norbutas,
Box 63., Coketon, W. Va.

Pajieszkau savo pusbrolio Juozapo Lukosziaus, Laukavos parap., kaimo Biliniu ir dedes Pretro Brezanskio, Szijelio parap., kaimo Paakmenes. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso.

John Brezanskis,
Box 134, Beaumont, Wis.

Pajeszkau Silvestro Staniavicziaus, Kauno gub., Wilkmerges paw., kaimo Patrakiu, Girdejau buk jis tapo užmusztu fabrike. Teiksis kas nors duoti žine ant adreso:

Dom. Somas.
Box 120, Barnstable, Mass.

Pajieszkau Jono Motiejaiczio, Kauno gud., Sziauliu pav., kaimo Joniszkaiczio. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

R. Gaubas.
293 Quarry st., Grand Rapids, Mich.

Pajieszkau Onos ir Karolinos Dumsziukiu, Kauno gub., Sziauliu pav., kaimo Pavartyczių. Jos paczios arba kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Ignac Zdanovicz.
515 Market st., Waukegan, Ill.

Senoj Szalelej daug geriau buvo!

Teip tankiai atsidusta ateiviai į Ameriką. Žinoma, karta's toks dejavimas rodosi teisingu, bet tankiai ir visai be priežasties. Kits pasakoja, kad ten ir alus geresnis, ir duona gardesne, ir t. t., bet nieks negali pasakyti, kad rastu ten geresni vyna, kaip kad Trinerio, tą populariszką gyduolę nuo visokiu pilvo, kepenu ir inkstu ligu, valitoją kraujo, suteikeja apetito, sarga nuo įvairiausiu pavasario bei vasaros negaliu, sudrutintoja visu silpno subudavojimo ypatu, silpnu moteru ir ligotu valku. Vieninteliu to vyno iszdirbeju yra Jos Triner 799 So Ashland ave., Chicago, Ill, ir tas jo iszdirbtas vynas geriausiu daktaru rekomenduojamas yra net Europoje, ir ten gana placziai dabar yra vartojamas. Pirkti galima gaut visose aptiekose, tik reikia apsisaugoti nuo biedingu imitaciju, kadangi mat kaip kiekviens geras daigtas randa imitatorius, teip ir kartus Trinerio Vynas nuo to neiszliko. Falszuotojai svetimu iszdirbimu Europoje butu skaudžiai nubausti, bet Amerikoje ant to niekas neboja, ir tame tai atsitikime galima sakyti, kad senoj szalelej daug geriau buvo!

Pigiai ant pardavimo gera Groserne su Buczarnia. Geras biznis, vietoje apgyventoje lietuviu ir lenku. Parduodu isz priežasties ligos.

J. Styczynski,
3239 S. Morgan st. Chicago.
(10—5)

BIOLOGIA.

—arba—

Mokslas apie gyvus daiktus.

Pagal prof. Nusbaumą

Tuom tarpu yra visai kitaip, kadangi šitie drugiai išduoda bjaurų kvapą, kokio mintanti vabalais paukščiai ne kenčia; be abejonės ir mėsa jų bjauri ir ne gardi, todėl nė paukščiai, nė kitoki mintanti vabalais gyvunai jų ne gaudo. Iš to naudojasi kita drugių veislė iš giminės *leptalidų*, gimininga musų drugiams: šitie drugiai, nors turi gardžią mėsą ir neišduoda nė jokios smarvės, bet turi kuno pavidalą ir tokias jau parvas kaip ir smirdintiejie. Dėl to panašumo mintanti vabalais paukščiai ir kitoki gyvunai ištolo ne gali pažinti ir laikydami už smirdinčius, ne gaudo ir palieka ramiai.

Tokius jau panašumus patinkame ir terp visokių vabalų. Teip, paveikslan, visi žinote, kad širšės turi gylį, kurio įdurimas pavojingas žmonėms ir paukščiams. Yra užtai tulos neturinčios visai gylio musės panašios į širšes ir tuom jos išsigelbi nuo priešų, kurie, laikydami tokias muses už širšes, ne tik jų ne gaudo, bet stengiasi joms iš kelio pasitraukti. Teip jau karštuose kraštuose yra ne vodingi žalčiai visame panašus į vodingas gyvates, kokioms stengiasi pasitraukti iš kelio visoki žvėrys. Tuom panašumu tie nenuodingi žalčiai ginasi nuo priešų, kurie iš tolo juos laiko už nuodingus ir ne bando gaudyti, iš ko žaltys moka pasinaudoti ant geresnio pasislėpimo.

Kaip kada, ypač vabalai, paima augmenų pavidalą, išrodo lyg sudžiuvę rudi arba šviežį žali lapai, šakutės, bumburai ir kitokios augmenų dalys. Toki vabalai slepiasi ant medžių ir dėl jų panašumo į šakas arba medžių lapus ne lengva patėmyti ir tokiu budu ne greitai užtinka juos visoki priešai. Antai ant salos Sumatros, pietinėj Azijoj, gyvena dieninis drugys *Kallima paralecta*, kurio apatinė sparnų pusė su visu panaši į pageltusius truputį medžio lapus, ant jų yra rėželiai tokį jau kaip ant lapų išsikerojusius gyslelės; jeigu nutupęs ant medžio šakos toks drugys iškels į viršų savo sparnus, tai niekuom nesiskiria nuo medžių lapų ir mintantiems vabalais paukščiams ne lengva užtėmyti terp lapų tokį gardų kasnį. Karštuose žemės kraštuose gyvena kitas žingeidus vabalas vadinamas *Phylium siccifolium*, turintis virsutinę sparnų pusę visai panašią į medžių lapus, tamsiai žalios parvos.

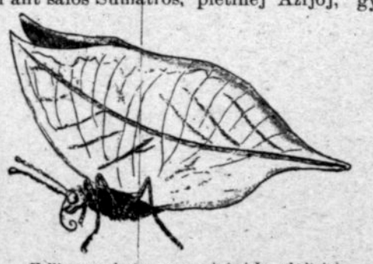

Kallima paralecta su sparnais į viršų pakeltais.

Phylium Siccifolium.

Yra teiposgi gyvunai panašus į sausas medžių šakutes. Prie tokių priguli *Phasma*, gimininga pirma aprašytam phylium siccifolium. Ne tik vidurys kuno panašus į nudžiuvusią medžio šakutę, bet ir sausos laibos kojos išrodo lyg laibytės išaugusios iš storesnės šakutės. Australijoj gyvena vabalai dedanti kiaušinius į lizdus teip padirbtus, kad jie panašus į vaisių tulų augmenų ten augančių, kuom mat pataitė saugoja lygiai kiaušinius kaip ir išsivysčiusius jau kirminus nuo mintančių vabalais paukščių. Musų tėvynės beržynuose ir elksnynuose yra gyvunai panašus į beržo žievę, o jų kirminai visai panašus į sausas beržo šakutes. Gyvuną tą mokslinčiai vadina vardu *Amphidasis*. Ne vienas gal iš skaitytojų matė pavasaryj, giriose, kirminus vabalų visame panašius į elksnio šakutes, kurių pilna girių balose ir grabėse. Kad tai ne šaka, galima pažinti tik paspaudus, arba kada kirminas iškiša galvą iš kiaušo.

Phasma, vabalas panašus į sausas medžių šakutes.

Lizdas vabalų panašus į augmenų vaisių. a–čielas; b–perpjautas išilgai.

Taigi kam gyvunams reikalingas tas panašumas į pieską, akmenis, į medžių lapus ir sausas šakutes? Argi tokį pavidalą jie išsidirbo teip sau be jokio reikalo, tik ant žingeidumo? Ne, tas gyvunams atgabena didelę naudą. Tuom panašumu į kitus daiktus tų gyvunų veislė apsaugota nuo visokių naikinančių juos priešų. Paukščiai mintanti vabalais ne griebs vabalo panašaus į sausą medžio šakutę, kadangi tikės, kad tai yra iš tikro nenaudinga sausa šakutė. Mintanti vabalais paukščiai ne les vabalų lizdo panašaus į augmenų vaisių, kadangi toki paukščiai nesimaitina vaisiais, besimaitinanti gi vaisiais greitai pamatys, kad tie lizdai ne vaisius ir paliks juos. Mat visoki gyvunai, ant apsisaugojimo nuo priešų, stengiasi juos prigauti.

C. Prisitaikymas gyvunų prie gyvenimo jurių gilumose.

Seniaus net mokslinčiai tikėjo, kad didelėse jurių gilumose nėra nė jokių organizmų, kad nėra ten nė augmenų, nė gyvunų; pradėję vienok tirinėti dideles jurių gilumas, persitikrino, kad nuomonė ta klaidi, kadangi didžiausiose gilumose rado ypatiškus sutvėrimus, kuo geriausiai prisitaikiusius prie gyvenimo visai kitokiose negu ant paviršiaus sanlygose. Ant geresnio supratimo kokio prisitaikymo reikią gyvunams gyvenantiems didelėse jurių gilumose, paaiškinsime, kokios sanlygos yra tose gilumose.

Vidutinė giluma oceanų yra apie 3½ viorsto, bet yra oceanuose vietos, kur giluma pereina vieną musiškę, lietuvišką myliią. Teip, paveikslan, 85 mylios į šiaurius nuo salos Svento Tamosziaus, giluma Atlantiško oceano siekia 7 viorstų; ant Didžiojo oceano arba Pacifico yra vietos dar gilesnės. Kadangi vanduo ne lengvas, apie ką visi žinote, tai suprantate gerai, kad juo giliau panersite į vandenį, juo didesnį vandens spaudimą turi išlaikyti kunas. Žmogus, panėręs ant 4 viorstų giliai, turėtų išlaikyti tokį vandens spaudimą kaipi kad per jo kuną pereitų 20 ilgų tavorais prikrautų geležinkelio trukių. Jeigu žmogus patektų į tokį spaudimą ir butų spaudžiamas tik iš vienos pusės, tai tokia sunkenybė suplotų jo kuną teip kaip medžio arba knigos lapą ir žinoma, kad tokiame spaudime ne išliktų gyvas, vandens spaudimas visą kuną sutriuškintų. Prie tokio tai spaudimo ir turi gelmių gyvunai prisitaikyti. Spaudimas ne pavojingas, jeigu jis spandžia su lygia pajiega iš visų pusių lygiai iš lauko, kaip ir iš vidurio, jeigu spaudimui vandens iš lauko atsakys lygi pajiega spandžianti iš vidurio, tąsyk abidvi pajiegos neutralizuojasi.

Didelėse gilumose nėra nė vandens tekėjimų, ne vilnių, vanduo ten ramus, kas atsiliepia ant gyvenanczių gilumose gyvunų krutėjimo organų.

Apart to, į dideles gilumas ne prisigriebia saulės spinduliai, arba jeigu ir prisigriebia, tai vien žalios parvos spinduliai, todėl tai yra ten arba amžina tamsa arba vien žalsva šviesa.

Prie visų tų čia paminėtų ir daugelio kitų sanlygų kuo geriausiai yra prisitaikę gyventi jurių gelmėse gyvunai.

Žuvis Scolepus macrolepidatus, išgriebta iš gilumos 1½ viorsto. Ištraukus ant paviršiaus, dėl sumažėjusio oro spaudimo, iš vidurių pilvas ištumtas, akys išpustos, žvyna, piasiliuosavę, pats byra.

Kunas gyvenančių didelėse gilumose žuvių teip sudėtas, kad gali išlaikyti didžiausią vandens spaudimą, už tai jos visai ne gali gyventi ten, kur spaudimas mažesnis. Daugelis gevenančių didelėse gelmėse žuvių turi minkštas mėsas, kaip košelynos drebučiai, jose yra daug daugiaus vandeningų medegų negu mėsose žuvių gyvenančių arti paviršiaus. Mėsos tos, nors minkštos, bet po įtekme didelio vandens spaudimo atlieka kuo geriausiai savo užduotę; jeigu gi tokią žuvį ištrauksime ant paviršiaus, kur nėra didelio spaudimo, kuno mėsos kaipi sutirpsta ir žvynai pats byra nuo odos, kadangi mat juos laikė vandens spaudimas nuo lauko pusės. Kune gyvenančių didelėse gelmėse žuvių, jo viduryj yra daug visokių skystimų ir gazų, kurie neutralizuoja, naikina įtekmę didelio vandens spaudimo nuo lauko teip, kaip tai matote antai oro pripustoj bolėj, kur pripustas į bolės vidurį oras naikina įtekmę oro spaudimo iš lauko, nors oro spaudimas teiposgi ne su visu mažas: jis lygus 16 svarų ant kiekvieno ketvirtaino colio paviršiaus. Todėl tai jeigu žuvį, prisitaikiusią prie gyvenimo didelėse gilumose, kur yra didelis vandens spaudimas, ištraukti iš gelmės ant paviršiaus, kur spaudimas mažas, besiskečianti kuno viduriuose gazai perplėšia kuną, pilvą ir puslę per nasrus išstumia laukan, puslė paprastai truksta, akys išsipučia, išlenda iš lomų. Viskas tas aiškiai parodo, kad visa žuvies organizacija buvo pritaikyta prie gyvenimo didelėse gilumose, kur vandens spaudimas labai didelis ir tokia žuvis, perkelta į paviršių, nors ją ir paliktume vandenyj ir duotume pakaktinai maisto, ne gali gyventi.

(Tolizus bus.)

Aukos ant kankintiniu.

M. Kandraitis, Lawrence, Mass., nuo prakalbu surinkta. $5.68

Už tikietus ant Damijonaiczio drukuojamos masziuokes... $7.35
Buvo $6.75
Vyso $19,78

Aukos ant D-ro Kudirkos paminklo.

J. Naujokas, New York 50c
Buvo $19.60
Sykiu ...$20.10

Grand Opening.

Chicago. Subatoj, 4 diena gegužės 7 w. vakare, darau baliu ikurtuviu savo naujo saliuno, ant kurio grajys gera, p. Kuczö muzika, bus daugybe jaunimo ir visi svecziai taps gražiausei priimti. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kvieciu atsilankyti. Podraug praneszu, kad turiu didele ir graže sale ant mitingu, baliu ir weseliiu.

Frank Dubovski,
1210 Washtenaw ave., Chicago.

Pigios Farmos Wisconsine!

Jeigu kuris isz lietuviu noretu pirkti farma tegul atsiszaukia pas mane nes asz esiu farmu agentu.

Jos. Urba,
3361 Auburn ave., Chicago, Ill.
(6-21)

Temykite Baltimores Lietuviai

Dabar galite gauti pirkti visokiu knygu ir laikraszcziu pas L. Gawli. 2018 N. Washington st. Baltimore Md.

"Lietuvos" agentai.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Naujokas, 115 Forsyth st.
NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.
BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
Juozas Matutis, 112 Grand st.
K. Balcziunas, 262 Metropolitan ave.
SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 447 W. Line st.
MT. CARMEL, PA.
Petras Bieliauskas,
WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 677 Riverside st.
PITTSBURG, PA.
K. Gediminas, 1718 Carson st.
WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,
SCRANTON, PA.
Mikolas Ramanauckas,
1740 Nay Ang Ave.
BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.

Wincas Kudarauckas,
Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
K. Rutkauskas,

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knigas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.

"LIETUVOS" ISZLEISTUVE.

TEMYKITE!

Knyga Istorija Chicagos Lietuviu ir kn. Krauczuno prova jau gatava. Kurie turejote už ta knyga isz virszaus įmokeja pinigus, priduokite savo dabartini adresa, kad žinotumem į kur jums knyga prisiusti.

"LIETUVOS" iszleistuve.

NAUJAUSIOS KNYGOS.

Tikyba ar mokslas? Tyrinejimai tikejimiszki, moksliszki ir draugijiszkai-politiszki. Antra laida su priedu. 211 puslapiu.....**50c.**

Kaip gyvena Augmenys? Yra tai moksliszkas apraszymas apie yvairius musu žemes augalus, ju sudejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslelių, 129 puslapiai.....**35c.**

Ar vyskupas Valanczius (Volonczauskas) nebuvo viliugiu lietuvystes? Parasžyta Kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Am. 37 puslapiai.....**15c.**

Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Krauczuno prova su laikraszcziu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899 m. 585 puslapiai didelio formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abieju pusiu advokatu, Kn. Krauczuno, "Lietuvos" iszleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos Sz. Jurgio lietuviszkos bažnyczios. Popieros apdarals.....**$2.00.**

Audimo kietais apdarais, auksiniais titulais.....**$2.50.**

Szias visas knygas galima dabar gauti "Lietuvos" redakcijoj.

Pasargos Skaitytojams.

1). Kada tik raszai laiszką į "Lietuvos" redakciją, visada paraszyk ant laiszko savo varda ir adresą.

2). Kada reikalauji permainymo adreso, visada paduok ir senaji savo adresa. Jeigu pats gerai raszyti nemoki, tai adresa duok kitam, geriau mokancziam, paraszyti.

3). Jeigu iszperki "Money Orderi", tai nelaikykie jį pas save, bet prisiusk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigu isz paczto gauti. Pasilaikik sau tik mažaja balta korcziukia, o didesneja, mėlyna prisiusk redakcijai. "Money Orderį" siuskie prastoje gromatoje, registruoti jo ne reikla.

4). Sumas nesiekianczias vieno dolierio, gali prisiusti pacztinemis markemis, bet jeigu suma siekia viena dolieri ar daugiau, tai siusk pinigais arba "Money orderi". Siunczіant markes, reikia jas įdeti į laiszka liuosas, sausas, nesulipintas ir ne lipinti ant laiszko. Sulipintos ant laiszko arba viena ant kitos niekam netinka ir tokios už pinigus nebus priimtos.

Meldžiame raszeju temyti ant virsz paduotu pasargų. o tokiu budu paleng visite iszleistuvei darba prie laiszku atsakinejimo ir patys veikiau atsakyma gausite. "Lietuvos" iszleistuve.

Pigiau kaip kitur!

Czysto aukso, 14 ir 18 K. žaliubiniai žiedai; Laikrodeliai ir laikrodeliai pas mane pigiau kaip wisur. Darau naujus ir taisau sugadintus laikrodzius ir laikrodelius, žiedus, draugystem spilkeles ir wisokius auksinius ir sidabrinius daiktus pigiau kaip wisi ir wisa darba gwarantuoju.

F. Prozanskis,
954-33 str. Chicago, Ill.

Knygu Katalogas.

Knygos sawos spaudos.

Akywi Apsireiszkimal Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasižinojimui- isz ko darosi žibai, griausmai, lietus ir snieguas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi.....**30c**

Aritmetika. Knyga iszsimokinimui rokundu. Preke.....**25c**

HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwaio rasta kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys užlaikyti cielybeje sawo sweikatą, paliginti sawo amži ir mokes užaugintі sweikais ir twirtais sawo waikelius. Preke.....**35c**

Apie turtu iszdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gvildenantis politiszką ekonomiją. Kokiais keliais isidirbę turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsilieja ant draugijos gyvenimo. **35c**

Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Gelkie, Naikowski ir kitus, sutalse Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygszioi iszejusiu lietuviszku knygu. Atsikiai ir supratamai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni; isz kokiu žeme sluogsniu susideda, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, aukso, druskos ir kitu getybiu; kiek mariu, ežeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kurtuose vandenys: surus, preski, saldus, ar kartus, koki juose gyvenai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis, iszskaitytos visos viesznatystes, karalystes, kuniginkszstystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, papročziai, užsiemimai, pramones, iszdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki oraiz: szaliczlai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ligis dienos ir naktiesi; kur visada yra lygi diena ir naktis kur saule per keleta dienu nenusileidžia arba neužtekeja ir tt. Knyga didele 6x9 coliu. 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslelias: mapu, gyvuliu ir tt.....**$2.00**

Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksiniemis litaromis atspausti paraszai ant nugaros ir sveno. Preke...**$2.50**

Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Kolumbas atrado Ameriką, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo waziuoti in Ameriką, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare sziai žemei. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausia dalyku perskaityti kiekwienam žmogui sziojo Amerikos žemeje gywenancziam. idant supratu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke.....**$1.00**

Drutuose, gražuose apdaruose.....**$1.35**

Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkalnis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes". —Yra tai aprasazymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra apraszyta lenku politika kaip jie pasielge su Lietuvos kunigaikszcziais: Keistucziu, Vytautu ir Jogaila. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prieteiyste yra mums naudinga ar biedinga.....**15c**

Lietuviu pratevial Madejoje Azijoje nuo senoves iki je pateko po waldžia perku. Parasze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 283 puslapius ir 4 dideles mapas, parodancziaus vietas, kur senoveje gyveno lietuviu pratevial. Apraszo lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimima.....**50c**

Kaip Maskolija perskiopa Lietuva. Pagal Lopression russe en Lithuanie supiesze kun. V. Dembskis.....**10c**

Kaip geriausiai laidoti numirelį? Pieszinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko Izguide kun. V. Dembskis.....**15c**

Kraziu Skerdyne. Apraszo ana balsu atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miesteleje Kražiu, musze, szaude ir plowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo wisa atsitikima.....**15c**

Lietuviszkas Lementorius su poterisiu, katekizmais ir mistrantura.....**15c**

Mokslas apie Žemą ir kitus svietus, ju buvy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra pilanetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszwiesti.....**75c**

Drutuose, graziuose apdaruose.....**$1.00**

Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams. .**25c**

Naujausis Lietuviszkas Sapninykas, surinktas ir suredit. isz daugel swetimtautszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka.—su 310 aiszkiu abrozeliu.—su apraszymu planetu ir paslapcziu koktas senowes žmones wartojo inspejimui atetites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus.....**50c**

Apdarytas.....**65c**

Olitypa. apyaska isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos.....**25c**

Paiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus waiksznciodama po swieta, daugybe žedu ir wargu kantrei iaskentejo.....**20c**

Pamokslai Izsminties ir Teisybes Izsguldinei Galwocziu wisu amžiu. Czia yra patiipę 128 gražiu juokingu ir iszmintingu pasakaicziu Kas nori tureti gražiu juokingu ir pamokinanczia skaitimu tegul nusipertka kniniegę o gardžiai pasijuoks. žmones tures ką papasakoti ir ant kiekwieno užklausimo. mokes duoti iszminingą atsakymą.....**50c**

Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reikraszytie gromatas in: pažystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai stowanczias ypatas. Pasweikinimai (pavinczewones) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, gimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose.....**50c**

Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingedi apyaska paszwesta jaunumenei.....**25c**

Senu Gadyniu Isznyke Gygi Sutverimai. Pagal Hutchinsong; sutalse Szernas. Ji apraszo seniausiu gadyniu yvairius sutverimus gyvenusius ant žemes dar priesz žmogaus ant jos atsiradima. Sziandien tu sutverimu kunus žmones kasdami gilius szulinius, kanaius ar imdami isz žemes anglia, randa gilai palaidotus žemeje. Tulu sutverimu atrado czielus, nesugadintus, kunus, užklotus eile keliolikos sieksniu storio žemes. Tie atrasti žemeje kunai yra szandien iszstatyti ivairiuose muzejuose, isz kuriu žmones mokinasi pažinti, kaip sena yra musu žeme, kiek daug milijonu metu reikalavo pakol ant miruisio žweries kuno užaugo jos eile keliolikos sieksniu storio. Mokslinczіai isz to semia brangiausia moksla susipažinimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz žemesniu in augsztesnes veisles, ir pagal storuma ir senuma žemes sluogsniu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo sprensti, kaip senai ir žmogus ant musu žemes atsirado. Knyga turi 373 puslapiu stambaus druko, ant gražios popieros ir apie 150 paveikslu ivairiu senu gadyniu iszmykusiu sutverimu. Preke.....**$1.00**

Trumpa Geografija. Sutalse Neria. Trumpai ir suprantamai apraszo wisas 5 dalis swieto. Su 74 paweikslelials: mapu, žmoniu, gywu ir ir medžiu. Tinkamiause geografija in pradine mokslaing.....**25c**

Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Ruisiaszi parasze Rubakin's. Verte Drugys, Izleido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permaisus ir veikmes: kaip lie persikeiczia in gara, kyla in virszu ir tenai tveria debesius, debesiai, padangese atveseg, keiczіasi in vandens laszelius ar sniego lustelius ir vel krinta ant žemes, isz kurios buvo paklig. Czia nukritę didelius darbus veikia: sniegas kartais uždengia cielus kalnus ir laidoja savo puspyse žmonis ir gyvulius, paskui tirpdams nuo saules keiczіasi in vandeni ir užlieja laukus, iszrežo ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vel veikia tą patį darbą kaip ir ant virszaus žemes.....**10c**

Zmogus Nepliuszkis. Verte isz szvediszko Neris. Graz. apyakele: kaip turtingos prekeje sunus apsivede su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, su turtingoms apsivedusiu. Szita apyakele užima kiekviena jauna vaikina ar mergina ir mokina žmogiszkos dorybes.....**10c**

Knygos swetimos spaudos.

Anegdotai iszsitarimai ir pataries isz gywenimo senowes Grekonu bei Kvmiemu " " 10c
Apie kalbu pradžia ir tikros rodos del apsisaugojimo nuo neprietelių wedanczіu isz tikro ir iszganingo tikejimo kelio in prapulty. Czia raszejas nurodo kurios yra seniausios ant swieto kalbos, nuo ko joe paeina, nurodo kad lietuviszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai neprietelių, kurie stengiasi ją isznaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo ją apsisaugoti. 10c
Arielka yra nuodai pasinanti isz girtybes. Czia apraszo kaž yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, keturi abrozeliai parodo žmogaus piliwa - kokios isz girtybes pastoja ligos ir paduoda rodą kaip nuo to iszsigydyti. 30c.
Abecela ir teip mokintuve del vaiku, sutalsyta A—es ir J. Sz. Yra tai geriausias lementorius, nes jame rasi daug naudingu, pamokinanciu straipsneliu, prie pabaigos gi poterial ir prisakymai.....20c
Amerika Pirtyje, komedija Keturakio..... 10c
Angliszkai-lietuviszkas žodynelis, sutalsytas kn. P. Saurusaiczio. turi apie 3500 žodžiu: angliszki žodžiai teisguldineti lietuviszkai.....30c
Birutes dainos " " 10c
Budas gydymo. Daktariszka knyga.....40c
Dainu skrynele " " 20c
Dailyde arba patarmes staliorіams, surinktos isz naujausiu knygu. su 120 paveikslu, Antano Dailides. Yra tai rankvedis mokinantiems ir mokantiems staliorystės darbą.....40c
Etnologiszkos smulkmenos. D-ro J. Basanavyczіaus. Moksliszki lietuviu pracites tyrinejimai, su viena mapa.....25c
Egle žalczіu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilies 1362 m., du puikus dramai parasžyti Aleksandro Guzucio " " 25c
Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieninio Lietuviu padejimo 10c
Gywenimas Klemenso Marijos Hofbrauero, su trumpu apsakymu ape pargabenimą Dr-tes Atpirkejistu isz Italijos in žiemiu karalystes akersai kalnus Alpomis wadinamus, wersta. ant lietuviszko Kn. Petro Saurusaiczio. Kas nori tureti dwasiszku nauju pasiskatimu tegul nusiperka szg kningelę 30c
Gyvenimas Jezaus Kristaus, pagal naujausius isztyrinejimus surasžytas..... 15c
Inrankiai sventos Inkvisicijos, vartoti VI ir VII szimtmecziuose del praplatinimo kataliku tikejimo ant žemes. Parasze Mac Donald. Labai akyva knygute..... 10c
Isz ko kyla melai ir visokios skriaudos žmonijoje. Parasze kn. Dembskis. Szi knyga paduoda svarbiausias isztraukas isz sventos Biblijos, kurias perskaitie supresit, kas yra Biblija ir kodel kunigai draudžia ją žmonems skaityt.....75c
Isz kur akmenys ant musu lauku atsirado? Geologiszkas Lietuvos isztyrinejimas, naudingas mokslaszku knygele.....10c
Istorija Europos su mapoms 50c
Istorija gražios Katrukos " " 10c
Istorija isz laiku Prancuzu wainos atsitikusios Afrikoje 30c
Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeiza. Parasze Žanawykas. . . . 40c
Iszganimas wargdieniu. Knigele pamokinanti kaip pagerint sawo gywenima 25c
Intekme Socijalistiszku sanlygu ant wisu kulturos szaku. Geri pamokinimai darbininkams kaip pagerint sawo buwi.....15c
Ka darytie, kad butume sweiki ir ilgai gywenturnemi.....10c
Kankles, lietuviszkos dainos su gatomis, sutaisytos ant 4 balsu del wyru Calis I. 20c
Kankles, lietuviszkos dainos 4 balsams vyriszkiems sutalkytos: paruoino Dr. V. Kudirka, I I dalis.....30c
Keli Žodžiai apie Auginima, parasžyti J. S. Kuokszczio. Labai naudinga knygele tevams, norintiems iszaugint savo vaikus ant sveiku, doru ir naudingu draugiai vyru.....10c
Kaip ižgytie pinigus ir turta . . 10c
Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai 10c
Kristijonas Duonelaitis " " 10c
Kas yra, o kas bus " " 10c
Krumpliu Jonas pasaka " 10c
Keletas žodžiu apie lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos žmonia. 10c
Kataliku Bažnyczia ir mokslas pagal Zahn'a verte kn. A. Mijukas.....15c
Kristijono Donelaiczio Rasztai.....40c
Kapai Didžiu Kunigaikszczіu ir Karaliu Viliniuje Pagal A. Kirkorą, parasze N. Yra tai istoriszkas iszsztirpinejimas apie Viliniaus praeiti pagal paminklius, užsilikusius ant grabniecziu D. L. Kunigaikszczіu ir Karaliu.....10c
Kritoulini szviesos bei abroraI Sutalse Bevardis. Kelioliika labai akyvu abrozu perkrautanczіu tulus tikejimiszkus dogmatus.... 50c
Kabalas talpinantis sawyjo wisokius užminimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai. 10c
Kelios istoriszkos dainos, Gražios ir swarbios apie Lietuwos praeitia, jos lietuwiszkus kunigaikszczius, Kražiu skerdyne ir tt.....10c
Keistutis, tragedija 5 aktuose del teatru.....20c
Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus neklaidinguma.....10c
Keletas rasztu apie Kražius, parasžyta D. Butkerežio. Aiszkiai apraszo plowyne Kražiuose, kaip tas wiakes atsitiko. kiek ir koki žmones buwo areztuoti, kiek sužeistu, kiek užmuszitu, kiek nusudytu ir tt.....15c
Kuningas, pulkus apraszymas isz gywenimo Lie-uwiu parasžyta del Amerikos Lietuwiu. 50c
Lengwas budas pacziam per sawes pramokti rasztie, del nemokanczіu 10c
Lietuwiszkos dainos isz wiesu surinktos, ape keturi szimtai dainu " $2.00
Lietuviszkas Albumas. Laida I. Istoriszkos ir szeip jau Lietuvos vietos. Parengtas ir iszleistas kn. Miluko su pagelba prenumeratoriu. Telpa czia gražus paveikslai su trumpais apraszymais žymiausiu Lietuvos vietu, iszdirbimu ir naminiu darbu, kaip tai: Altorius Aušros Vartu su stebuklingu paveikslu Panelos Szvenczіausios Viliniuje: Griuvesiai Mindaugio rumo Naumiestelyj: Griuvesiai Lydos pilies; Griuvesiai Krevo pilies, Lukšaiai; Naujі Trakai; Griuvesiai Medininku pilies; Gelgaudiszkis; Griuvesiai Gedemino pilies Viliniuje; Perkuno szventynyczia Kaune; Kodainiai, Mir, Vysokie Litevskie; Kretinga: Kražiai; Rakiszkio bažnyczia, Kapas Simano Daukanto, Hirutos kepyczia, Palanga, Buomas ties klaipeda, Minijos sieniu ties Gardėnu, Nemunas ties Viliniu. Uke lietuvio Suvalku gubernijoj, tokia jau uke Kauno gub.: toliaus sina paveikslai visokiu lietuviu užsiemimu, naminiu padaru ir t. t. Apraszymas paveikslu dviejose kalbose—lietuviszkoj ir angliszkoj. Preke.....**50c**
Lietuwos Tewynes Dainos, parasžytos kn. Antano Wienožinsko. Labai gražios dainos 20c
Lietuwiai amžiu gludumose Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius. ju paejima, ir kalba nuo seniausiu amžiu. Knigele werta yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui.....10c
Litwini i Polacy. Lenkiszkoje kalboje. Iszrodo ka gero ar blogo lenkai lietuviams daro ir ar turime su lenkais laikytis ar nuo ju szalintis.....10c
Laisvos, Valandos. Eilės, Parasze Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Czia yra surinkta 23 mažesnes eilės garbus musu poeto, jauname amžiuje in kapus nužengusio. D-ro Kudirkos. Sziose je eilese kiekvienas skaitytojas ras sau nusiraminimą ir dvasiszką naudą.....15c
Laima ir Planetos. Knygele, tinkanti jaunuomenei del smagaus laiko praleidimo, nes ise jos gali nuburti apie savo laimę ar nelaimę, ar nvil ji žiniona mergele, ar ją valkinas myli ir tt.....25c
Lietuviszkas Sziupinys, Il Laida. Konradas Vallenrodas.....10c
Lietuviszki Dainiai pradžioj XIX szimtmecio. Kilaisiszki tautiszkas perejodnas Parenge Jr. Jonas.....40c
Lietuviszki rasztai ir rasztininkai, rasziliaviszka peržvaigs Lietuvos Myletoju, ju gyvenimas ir darbai. Czia surasžyti gyvenimai ir darbai visu lietuviu, kurie kenors gero parasze lietuviszkoje kalboje, kaipo tai: Dr. Basanavicius, Iviniskio, S. Daukanto, vyskupo Volonczauskio, kn. Borbos ir kitu.....40c
Lietuvos Kankles, turinczios 72 naujas dainas.....15c
Lietuvos Istorija, parasžyta Simano Dankanto. Dvi dideles knygos, kožna po $1.50c arba abi už.....$3.00
Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti Diewo dowana, isz kurios galima iszmokti gerai wirti walgius ir atsakancziai westi kukne 20c
Lietuvystes praeitis, dabartis ir ateitis. Istoriszkai sociljologiszkas pieszinys.....25c
Lietuvial po maskoliu jungu. Parasze Dr. Pieszinys apie priespaudas ir persekiojimus lietuviu isz szalies maskoliszkos valdžios.....10c
Maskolijos politika su Europa ir katalikiszka bažnyczia. Iszrodymas kaip maskoliai persekiojа, kankina ir naikina lietuwius ir ju bažnyczias 10c
Musu muzikelis iszduotas ant naudos Lietuwos Ukinykams. Czia rasiasi trumpas pasakyta Lietuwos tautiszkas kilimas. Po tam rodos ukinykams prie gero wedimo ukinykystes, ir keletas pasakaicziu . . . 10c
Medega musu tautiszkai waistinykystai. Szioje knižoje apraszo wisas ligas, ju wardus kokiais jas wadina Kaunieczіai ir Suwalkieziai, kokeis waistais prasti žmones jas gydo. 40c
Medega Simano Daukanto bijografijai (gywenimai). Yra tai naujause knižele ir labai akywa, kurioje apraszytas gyvenimas Simano Daukanto nuo pat kudikystes iki jo smerties: kaip augo, kur mokinosi, ka welke ir tt. Tiesa to ir jo fotografija, paliniu. 50c
Nesipriesztyk. Komedija grajyjama teatruose 10c
Orleano Mergele, tragedija penkiuose aktuose su indėnga, iszleista Teivynes Myletoju Dr-tes. Yra tai puikiause tragedija grajyjama teatruose, firma syk iszwersta ant lietuwiszkos kalbos Winco Kapeo. 25c
Olga Liubatovycziuse, vaizdelis isz gyvenimo nihilistu. Yra tai gražus ir užmanitis apsakymas isz gyvenimo nihilistu Rosijoje, kaip mergina Olga Liubatovycziute, priguledama in nihilistu draugystę, daug sykiu apgavo ruskus cziuovnikus ir gaudoma gudrial isztruko isz ju ranku.....10c
Pawasario Balsai, naujausiu dainu knygele, turinti 48 puikias daineles ir Libreto 4 aktuose 15c
Padejimas Lietuviu tautos Rusu wiesspatys (socijaliszkos pieszynis).....35c
Pataries ir dainos.....10c
Petro Armino rasztai. Knygele turinti 51 puiku dainu 10c
Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus, koki jame kilosztorial buwo, koki lietuviszki kunigaikszczіai gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybę kitu akywu Lietuwos atatitkimu.....10c
Pamokinanti apraszymai isz gywenimo žmoniu ir wisokios rodos. 15c
Pradžemokslis Rankos Raszto del norinczіu iszmoktie gražiai rasztie 10c
Pradinis mokslas angliszkos kalbos.....75c
Pilnas szimtmetinis kalendorius su pilanetomis.....10c
Pamatai Tikejimo. Parasze V. V. Yra tai kamantinejimai Biblijos ir nekuria peikratinejimai tikejimo dogmu. Knygele, suteikianti skaitytojui daug maisto iszganingiems dumojimams.....15c
Pasakos pagal Krylova. Parasze ellemis Vincas Kapsas (D-ras Kudirka). Teipa czia 15 pasaku, parasžytu ellemis.....10c
Pirmutine pasnelpa umai susirgus. teipogi geralai alkoholiniai ir taboka, pagal O. Buivida parasze N. Naudinga žmonems knygele.....10c

Pasakos, Romanai, Novelios, Mythai.

Amžiaus galas Ponsko Piloto, kuris buvo sudėtia Viesspaties Jezaus.....5c
Anima Vilis, naujausia ir graziausia pasaka, kuria skaitytojas aisidžiaugt negales 75c
Apieka Diewo, pasaka.....50c
Anderseno pasakos, P. Serio. 10 gražiu pasaku vienoje knygeleje.....15c
Apie Jona Twardaucka garsu burtinyka ir jodarbus sykiu su apraszymais apie burtus. 25c
Bewaitis, apyaska szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai dar negird-jo. " " " " 50
Buonos ji-axotojai, apyaska H. Senkievicziaus.....35c
Du pukus-apraszymai apie nedorybe žydu ir pikta auginima waiku 50c
Pewenimas Stepo Raudnocio, pasakos iywenimai Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, ape kuria lietuwiai jau daug kartu girdėjo.....50c
Kas teisybe tai nemelas, puikios apyasžejas isz lietuviu gywenimo 15c
Kaukazo Beleiswis. L. Tolstojaus apyakele. 10c
Kunigas, pulkus apraszymas isz gywenimo lietuviu.....50c
Kn. A. Bubos Prozaiszki Rasztai. Szioje knygoje telpa 12 gražiu pasaku, parasžytu kn. Burbos, buwusio klebona lietuviszkos parapijos Plymouth, Pa., kurios tai yra sziitokios: "Tirniszkiu Audrius", "Szwiesule", "Draugbe ir iszminitis žmogaus", "Apiburta awis" "Tewo paskutiniai žodžiai", "Naujalenkis isz priewartos", "Sesuo", "Už tewyres meile", "Burtininkas isz Cucugvano Austrijos", "Sodžiaus eigeta", "Welnie iszpažinutis", "Smertis ant nosies".....50c
Kekustu Simas ukiszka apyaska. Szi yra ne tik graži pasaka bet ir geras pamokinimas prie ukininkystes.....10c

No. 1. Mažas Aukso Altorius, prastais dutais apdarais, auksintais kraštais, be apkalimo.....50c.

No. 2. Mažas Aukso Altorius, prastais, drutais apdarais, auksintais kraštais, apkaustytomis briaunomis pasidžiuomis bletelemis, su kabute.....75c.

No. 3. Mažas Aukso Altorius, moroko skuros minkštais apdarais, apvaleis kampais, auksinti kraštai, paraszais ir kwietka.....$1.25

No. 4. Mažas Aukso Altorius, francuziskos gluodnios skureles apdarais apvaleis kampais, auksinta kwietka, kryžius ir kraštai.....$1.50

No. 5. Mažas Aukšto Altorius, apdeta baltais sloniaus kaselliais, su 3 medaliokeliais, aksomo nugara, apkaustytos kriaunos sidabruotomis bletelemis, su kabe, auksinti kraštai.....$1.50

No. 6. Mažas Aukso Altorius, baltos celluloidos apdarai, iszkilusios kwietkos, su kauline kabute, auksinti kraštai...$1.50

No. 7. Mažas Aukso Altorius baltos celluloidos apdarai, kwietkos ant wieno szono iszkiotos sidabru ir perlu, su dwiem kaulinemis kabutemis, auksinti kraštai.....$2.00

Knygelių No. 6 kaip ir 7 kwietkos newienokios, beweik kiekwienos knygeles kwietku iszmarginimas wis kitokis.

MALDAKNYGES.

Mažas Aukso Altorius, kataliszka maldu knygele. Maldos yra rytpetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos, mišiu, miszparu ir daugybe kitu; misziu maldos su abrozeliais; miszparai ir giedoti ir lotiniszki; daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos: psalmes Sz. Narijos P. ir Karalliaus Dowido; aktai tikejimo, vilties, stacijos, karunka, keliolika szwentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir gražiausia knygele isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, dažil, balti, sidi popiera; stambus, aiszkus drukas Miera 3¼x4½ coliai. Szitu knygeliu apdarai ir prekes yra sekancrios:

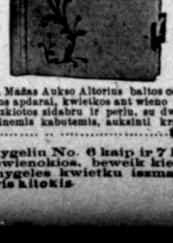

Dr. Leonard Landes,
Lietuwiszkas Daktaras.
134 E. 24 Ul., New York.
Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi uniwersitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose: Wiedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buwo pardėtiniu mokslo Lebanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t.t.
Užtikrina Išžgydyma
wisų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą widurių, galwos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias pretaisas.
Ligas Lytiažku Daliu
išzgydysiu į keles dienas, teipogi ligas pilwo, uždegimą žarnų, iszdžiuwimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir tt. Iszgydymą užtikrinu kiekwiename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybėje.
Dr. Leonard Landes,
134 E. 24th St., Cor. Lexington Av.
Offiso walandos: { nuo 9 ryto, tki 1 po piet / nuo 6po piet iki 8wakaro
Nedeliomis: nuo 8 iki 10½ wal. ryto; nuo 2 iki 4 val. po piet.
Roda per Gromatas Dy ai.
Užpraszydami gydyklas prisiuskite $1.00
☞ Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sweri ir apraszyk sawo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis išzsigydysi

F. P. Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
145 LaSalle st. Room 410.
CHICAGO, ILL.
Telephone Central 3066.
Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.
Res. 168 W. 18th Cor. Union St.

Norintiejie padidint savo paveiksla,
prisiuskite mums savo fotografija, o mes padidinsime del indėjimo in rėmus pagal naujausia iszradima, galima szveist su szepeziais arba